

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

м. Київ

24 травня 2024 року

Старший слідчий в ОВС 1 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління СБ України підполковник юстиції Фролов Роман Михайлович, розглянувши матеріали досудового розслідування, відомості про яке внесені 17.08.2022 до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 22022000000000425, та встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 2, 36, 40, 42, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Ліхачову Олексію Євгеновичу,
23.12.1962 року народження, громадянину Російської Федерації, уроженцю м. Арзамас-75 (м. Саратов), Нижегородської області, Російська Федерація, паспорт громадянина Російської № 2208081700 від 28.12.2007, зареєстрованому за адресою: РФ, м. Москва, вул. Велика Ординка, будинок 67, кв. 24, Генеральному директору державної корпорації по атомній енергії «Росатом»,

про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених:

- **ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України**, тобто у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб;

- **ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 111 КК України**, тобто організації вчинення державної зради - діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній безпеці України, а саме перехід на бік ворога в умовах воєнного стану, надання іноземній державі і її представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України.

**Фактичні обставини кримінальних правопорушень,
у вчиненні яких підозрюється Ліхачов О.Є.:**

З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24.02.2022 президент РФ оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення ЗС РФ, інших збройних формувань РФ та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Відповідно до статті 42 IV Гаазької Конвенції від 18.10.1907 про закони і звичаї війни на суходолі, територія визнається окупованою, якщо вона фактично перебуває під владою армії супротивника. Окупація поширюється лише на ту територію, де така влада встановлена і здатна виконувати свої функції.

Статтею 53 Женевської Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 зазначено, що будь-яке знищення окупаційною державою рухомого чи нерухомого майна, що є індивідуальною або колективною власністю приватних осіб чи держави, або інших громадських установ чи соціальних або кооперативних організацій забороняється, за винятком випадків, коли це є необхідним для проведення воєнних операцій.

Частиною 3 статті 146 цієї Конвенції вказано, що кожна Висока Договірна Сторона вживає заходів, необхідних для припинення всіх дій, які суперечать положенням цієї Конвенції, крім серйозних порушень визначених наступною статтею.

Статтею 147 цієї Конвенції зазначено, що серйозні порушення, про які йдеться в попередній статті, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї

Конвенції, зокрема широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Згідно зі статтею 1 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977, високі Договірні Сторони зобов'язуються додержувати цього Протоколу та забезпечувати його додержання за будь-яких обставин.

Стаття 48 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 закріплює, що для забезпечення поваги й захисту цивільного населення та цивільних об'єктів сторони, що перебувають у конфлікті, повинні завжди розрізняти цивільне населення й комбатантів, а також цивільні й воєнні об'єкти та відповідно спрямовувати свої дії тільки проти воєнних об'єктів.

Стаття 52 Протоколу I до Женевських конвенцій дає визначення, що цивільними об'єктами є всі ті об'єкти, які не є воєнними об'єктами, як вони визначені в пункті 2 цього Протоколу. Напади повинні суворо обмежуватися об'єктами.

Згідно положень цієї статті воєнні об'єкти обмежуються тими об'єктами, які через свій характер, розміщення, призначення або використання вносять ефективний вклад у воєнні дії і повне або часткове руйнування, захоплення чи нейтралізація яких за існуючих у даний момент обставин дає явну воєнну перевагу.

У разі сумніву в тому, чи не використовується об'єкт, який звичайно призначений для цивільних цілей, для ефективної підтримки воєнних дій, передбачається, що такий об'єкт використовується в цивільних цілях.

Згідно положенням статті 49 Протоколу I до Женевських конвенцій «напад» означає акти насильства щодо противника незалежно від того, здійснюються вони під час наступу чи під час оборони.

Положення цього Протоколу, що стосуються нападів, застосовуються до всіх нападів незалежно від того, на якій території вони здійснюються, включаючи національну територію, яка належить стороні, що перебуває в конфлікті, але є під контролем супротивної сторони.

Окрім цього Положення цього розділу застосовуються до будь-яких воєнних дій на суші, у повітрі або на морі, які можуть завдати шкоди цивільному населенню або цивільним об'єктам, що розміщені на суші.

Положення статті 51 Протоколу I до Женевських конвенцій забороняють напади невибіркового характеру, до яких належать:

- а) напади, не спрямовані на конкретні воєнні об'єкти;
- б) напади, при яких застосовуються методи або засоби ведення воєнних дій, які не можуть бути спрямовані на конкретні воєнні об'єкти;

Пункт б частини 5 цієї статті уточнює, що серед інших належить вважати невибірковим і такий вид нападів, котрий, як можна очікувати, попутно потягне за собою втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб та шкоду цивільним об'єктам, або те й інше разом, які були б надмірними щодо

конкретної і безпосередньої воєнної переваги, якої передбачається таким чином досягти.

Положення статті 57 Протоколу I до Женевських конвенцій зазначають що при проведенні воєнних операцій повинна постійно виявлятися турбота про те, щоб оберігати цивільне населення, цивільних осіб і цивільні об'єкти.

У пункті «а» частини 2 вказаної статті зазначається, що ті, хто планує напад або приймає рішення про його здійснення, вживаються такі запобіжні заходи:

а.1) роблять все практично можливе, щоб пересвідчитися в тому, що об'єкти нападу не є ні цивільними особами, ні цивільними об'єктами й не підлягають особливому захисту, а є воєнними об'єктами у значенні пункту 2 статті 52, і що згідно з положенням цього Протоколу напад на них не заборонено;

Стаття 54 Протоколу I до Женевських конвенцій наголошує на необхідності захисту об'єктів, необхідних для виживання цивільного населення.

Так, частиною 2 цієї статті заборонено піддавати нападу або знищувати, виводити або доводити до непридатності об'єкти, необхідні для виживання цивільного населення, такі як запаси продуктів харчування, сільськогосподарські райони, що виробляють продовольство, посіви, худобу, споруди для забезпечення питною водою й запаси останньої, а також іригаційні споруди спеціально з метою не допустити використання їх цивільним населенням або супротивною стороною як засобу підтримання існування, незалежно від мотивів, ніби з метою викликати голод серед цивільних осіб, примусити їх до виїзду або з якої-небудь іншої причини.

Водночас, частина 3 цієї статті приводить випадки виключення із заборон, які не застосовуються щодо таких об'єктів, зазначених у цьому пункті, які використовуються супротивною стороною:

а) для підтримання виключно особового складу їх збройних сил; або

б) якщо не для підтримання існування, то для прямої підтримки воєнних дій, за умови, однак, що проти цих об'єктів ні в якому разі не вдаються до дій, в результаті яких можна очікувати, що цивільне населення залишиться без достатньої кількості продовольства або води, що викличе серед нього голод, або примусить до виїзду.

Стаття 56 Протоколу I до Женевських конвенцій захищає установки і споруди, що містять небезпечні сили.

Так, частиною 1 зазначеної статті визначено, що установки і споруди, що містять небезпечні сили, а саме греблі, дамби й атомні електростанції, - не повинні ставати об'єктами нападу навіть у тих випадках, коли такі об'єкти є воєнними об'єктами, якщо такий напад може викликати звільнення небезпечних сил і наступні тяжкі втрати серед цивільного населення. Інші воєнні об'єкти, розміщені в цих установках або спорудах чи поблизу них, не повинні ставати об'єктами нападу, якщо такий напад може викликати вивільнення небезпечних сил у таких установках або спорудах та наступні тяжкі втрати серед цивільного населення.

Однак, відповідно до частини 2 цієї статті, загальний захист від нападу, передбачений у пункті 1, припиняється:

б) щодо атомних електростанцій тільки в тому разі, якщо вони виробляють електроенергію для регулярної істотної і безпосередньої підтримки воєнних операцій і якщо такий напад є єдиним практично можливим засобом припинити таку підтримку;

с) щодо інших воєнних об'єктів, розміщених у цих установках або спорудах чи поблизу них, тільки в тому разі, якщо вони використовуються для регулярної і безпосередньої підтримки воєнних операцій і якщо такий напад є єдиним практично можливим засобом припинити таку підтримку.

Відповідно до частини 3 цієї статті, у всіх випадках цивільне населення й окремі цивільні особи продовжують користуватися правом на повний захист, що надається їм міжнародним правом, включаючи захист шляхом вжиття застережних заходів, передбачених у статті 57. Якщо захист припиняється і які-небудь з установок, споруд або воєнних об'єктів, зазначених у пункті 1, зазнають нападу, вживаються всі практичні запобіжні заходи, щоб уникнути вивільнення небезпечних сил.

Частина 5 цієї статті зазначає, що сторони, що перебувають у конфлікті, повинні прагнути уникати розміщення будь-яких воєнних об'єктів поблизу установок або споруд, зазначених у пункті 1. Однак допускаються споруди, збудовані з єдиною метою оборони установок або споруд, що використовуються для захисту від нападу на установки і споруди, і самі вони не повинні ставати об'єктом нападу за умови, що вони не використовуються для ведення воєнних дій, за винятком оборонних дій, необхідних для відбиття нападу на установки або споруди, які користуються захистом, і що їх озброєння обмежується зброєю для відбиття нападу противника на установки і споруди, що користуються захистом.

Частиною 6 цієї статті передбачається, що високі Договірні Сторони і сторони, що перебувають у конфлікті, закликаються укладати між собою інші угоди для забезпечення додаткового захисту об'єктів, що містять небезпечні сили.

Положеннями частини 3 статті 85 Протоколу I до Женевських конвенцій зазначається, що на доповнення до серйозних порушень, визначених у статті 11, такі дії розглядаються як серйозні порушення цього Протоколу, коли вони вчиняються навмисне на порушення відповідних положень цього Протоколу і є причиною смерті або серйозного тілесного пошкодження чи шкоди здоров'ю:

а) перетворення цивільного населення або окремих цивільних осіб на об'єкт нападу;

б) вчинення нападу невибіркового характеру, що торкається цивільного населення або цивільних об'єктів, коли відомо, що такий напад стане причиною надмірних втрат життя, поранень серед цивільного населення або завдасть шкоди цивільним об'єктам, як це визначено в пунктах а.2, а.3 статті 57;

с) вчинення нападу на установки або споруди, що містять небезпечні сили, коли відомо, що такий напад стане причиною надмірних втрат життя, поранень серед цивільного населення або завдасть шкоди цивільним об'єктам, як це визначено в пунктах а.2, а.3 статті 57.

Частини 1 та 5 цієї статті зазначають, що положення Конвенцій, зокрема Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни, що стосуються припинення порушень і серйозних порушень, доповнені цим розділом, застосовуються щодо припинення порушень і серйозних порушень цього Протоколу. Без шкоди для застосування Конвенцій і цього Протоколу серйозні порушення цих документів розглядаються як воєнні злочини.

Відповідно до пункту «g» статті 23 IV Гаазької Конвенції від 18.10.1907 про закони і звичаї війни на суходолі та додатку до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі, крім заборон, передбачених спеціальними конвенціями, особливо забороняється знищувати або захоплювати власність ворога, крім випадків, коли таке знищення або захоплення настійно вимагається військовою необхідністю.

Стаття 55 IV Гаазької Конвенції наголошує, що держава-окупант розглядається лише як управляючий і узуфруктуарій адміністративних будівель, нерухомості, які належать державі-супротивнику і знаходяться на окупованій території. Держава-окупант повинна зберігати капітальну цінність цих майнових об'єктів і управляти ними згідно з правилами узуфрукту.

Відповідно до статті 53 IV Гаазької Конвенції окупаційна армія може заволодіти лише грошима, фондами та цінними паперами, які виключно є власністю держави, складами зброї, транспортними засобами, виробничими запасами та, загалом, всією рухомою власністю держави, що може бути використана для військових дій.

24.02.2022 о 5 годині президент РФ оголосив про своє рішення почати військову операцію в Україні.

Керівництво вищевказаними злочинними діями здійснюється політичним керівництвом і військовим командуванням РФ.

24.02.2022 Збройними силами РФ, які діяли за наказом політичного керівництва і військового командування РФ, здійснено пуск крилатих та балістичних ракет по аеродромам, військовим штабам і складам ЗС України, а також підрозділами ЗС РФ та інших військових формувань РФ, здійснено широкомасштабне вторгнення на територію суверенної держави Україна одночасно з усіх напрямків, на територію Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської, Донецької, Луганської, Херсонської областей, а у подальшому Миколаївської та Запорізької областей.

Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» із 05 години 30 хвилин 24.02.2022 в Україні введено воєнний стан.

У зв'язку з триваючою широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану», строк дії воєнного стану в Україні подовжувався відповідними Указами Президента,

зокрема Указом від 06.05.2024 № 271/2024 з 05 години 30 хвилин 14.05.2024 строком на 90 діб.

З 5 години 24.02.2022 політичне керівництво і військове командування РФ використовуючи ЗС РФ і інші військові формування РФ, супроводжуючи бойовим застосуванням авіації, артилерійськими та ракетними ударами, а також застосуванням броньованої техніки та іншого озброєння, забезпечують окупацію окремих територій України.

Реалізуючи спільний злочинний план на окупацію і захоплення території України, включення її до складу РФ і привласнення всього розташованого на її території майна, політичне керівництво і військове командування РФ, одним із основних завдань передбачало захоплення і окупацію Запорізької області, зокрема м. Енергодар, на території якого розташована Запорізька атомна електростанція.

Для реалізації вказаного плану політичним керівництвом РФ залучено військове командування РФ та представників російської Державної корпорації по атомній енергії «Росатом» (далі за текстом – ДК «Росатом»), як єдиного органу, уповноваженого від імені РФ здійснювати управління використанням атомної енергії, державне управління при здійсненні діяльності, пов'язаної з розробкою, виготовленням, утилізацією ядерної зброї та ядерних енергетичних установок військового призначення.

На військове командування РФ покладались завдання із забезпечення військового нападу, захоплення і утримання окупованої території, зокрема м. Енергодар та розташованої на його території Запорізької АЕС, для виконання якого останні залучили військовослужбовців ЗС РФ та підрозділи Внутрішніх військ МВС Росії (досудове розслідування за цими фактами здійснюється в іншому кримінальному провадженні).

ДК «Росатом» (ОДРН 1077799032926, зареєстрована за адресою: вул. Велика Ординка, 24, м. Москва, 119017, РФ) створена та функціонує з метою реалізації державної політики; здійснення правового регулювання; надання публічних послуг та управління державним майном у сфері використання ядерної енергії; розвитку і безпечного функціонування організацій атомної енергетики та комплексів ядерної зброї РФ; забезпечення ядерної та радіаційної безпеки, нерозповсюдження ядерних матеріалів і технологій; розвитку ядерної науки, техніки та професійної освіти; міжнародного співробітництва у цій сфері.

Діяльність ДК «Росатом» спрямована на створення умов і механізмів забезпечення безпеки при використанні ядерної енергії, єдності керівництва організацій атомної енергетики та ядерних комплексів РФ, організацій, що здійснюють діяльність у сферах ядерної та радіаційної безпеки, ядерної науки і техніки, підготовки кадрів.

Окрім забезпечення реалізації державної політики у сфері розвитку атомної галузі, виконання завдань державної програми озброєння та державного оборонного замовлення, ДК «Росатом» спільно з Міністерством оборони РФ та військовими частинами ядерного забезпечення збройних сил РФ забезпечує обслуговування та розвиток боєприпасів збройних сил РФ в якісному та

кількісному вираженні на рівні, що гарантує реалізацію політики РФ у сфері ядерного стримування. Корпорація і Міністерство оборони РФ щорічно представляють Президенту РФ доповідь про стан ядерного комплексу РФ.

Указом президента РФ від 05.10.2016 Генеральним директором ДК «Росатом» призначено Ліхачова Олексія Євгеновича.

Відповідно до положень статті 5 Федерального закону РФ «Про Державну корпорацію з атомної енергії «Росатом» від 13.11.2007 Президент Російської Федерації:

- 1) затверджує:
 - а) перелік акціонерних товариств, які перебувають у федеральній власності та акції яких підлягають передачі Корпорації як майнового внеску Російської Федерації;
 - б) перелік федеральних державних унітарних підприємств, щодо яких Корпорація здійснює від імені Російської Федерації повноваження власника майна;
 - в) перелік федеральних державних унітарних підприємств, майнові комплекси яких підлягають передачі Корпорації як майнового внеску Російської Федерації, і порядок здійснення такого внеску;
 - г) перелік федеральних державних унітарних підприємств, що підлягають перетворенню на акціонерні товариства, акції яких будуть передані Корпорації як майновий внесок Російської Федерації, і порядок здійснення такого внеску;
 - д) положення про взаємодію Корпорації та Міністерства оборони Російської Федерації;
 - е) положення про уповноважений орган Міністерства оборони Російської Федерації з питань підтримання, розвитку та експлуатації ядерного боєзапасу, забезпечення його ядерної безпеки, охорони та антитерористичної стійкості, контролю за проведенням ядерних випробувань за межами Російської Федерації;
- 1⁻¹) присвоює федеральним державним унітарним підприємствам статус федеральних ядерних організацій;
- 2) призначає голову та інших членів наглядової ради Корпорації і припиняє їх повноваження;
- 3) призначає на посаду та звільняє з посади генерального директора Корпорації відповідно до статті 26 цього Федерального закону;
- 4) приймає інші рішення відповідно до цього Федерального закону та інших федеральних законів.

2. Уряд Російської Федерації:

- 1) затверджує:
 - а) порядок передачі Корпорації майнового внеску Російської Федерації в частині, не врегульованій цим Федеральним законом;
 - б) перелік федерального майна, що передається Корпорації як майновий внесок Російської Федерації відповідно до частини 2 статті 18 цього Федерального закону;
 - в) перелік федеральних державних установ, що передаються Корпорації;
 - г) перелік федерального майна, яке не закріплено на праві господарського відання або оперативного управління за федеральними державними унітарними

підприємствами або федеральними державними установами і права власника якого від імені Російської Федерації здійснює Корпорація;

е) державне оборонне замовлення Корпорації;

ж) регламент Корпорації;

з) порядок відрахування коштів на формування спеціальних резервних фондів Корпорації;

і) порядок ліцензування діяльності організацій з використання ядерних матеріалів і радіоактивних речовин під час проведення робіт з використання атомної енергії в оборонних цілях, включно з розробкою, виготовленням, випробуванням, транспортуванням (перевезенням), експлуатацією, зберіганням, ліквідацією та утилізацією ядерної зброї та ядерних енергетичних установок військового призначення, за винятком діяльності військових частин та організацій Міністерства оборони Російської Федерації в цій сфері, а також порядок видачі ліцензій та припинення їхньої дії; і) положення про організацію ліцензування контролю за діяльністю організацій з використання ядерних матеріалів та радіоактивних речовин;

к) положення про організацію та здійснення ліцензійного контролю за діяльністю організацій з використання ядерних матеріалів і радіоактивних речовин під час проведення робіт з використання атомної енергії в оборонних цілях, включно з розробленням, виготовленням, випробуванням, транспортуванням (перевезенням), експлуатацією, зберіганням, ліквідацією та утилізацією ядерної зброї та ядерних енергетичних установок військового призначення, за винятком діяльності військових частин та організацій Міністерства оборони Російської Федерації в цій сфері;

л) порядок розроблення федеральних норм і правил у сфері безпеки ядерної зброї та ядерних енергетичних установок військового призначення, що встановлюють обов'язкові вимоги в галузі безпеки ядерної зброї та ядерних енергетичних установок військового призначення; зразків озброєння, військової та спеціальної техніки з використанням ядерних збройових технологій; (Доповнення підпунктом - Федеральний закон від 11.06.2021 № 170-ФЗ);

2) приймає інші рішення відповідно до цього Федерального закону, інших федеральних законів, нормативних правових актів Президента Російської Федерації.

Таким чином, враховуючи наявність у представників ДК «Росатом» та інших підпорядкованих або включених у структуру корпорації юридичних осіб, зазначених раніше повноважень та наявність спеціальних знань у сфері атомної енергії, на них покладалась завдання із організації вивчення технологічних особливостей станції, утримання всього майнового комплексу, контролю процесами та управління установками, що містять небезпечні сили, організація її роботи з метою подальшої експлуатації станції на користь РФ.

Для цього Ліхачов О.Є. та інші не встановлені на цей час представники ДК «Росатом», перебуваючи за місцем роботи за адресою: вул. Велика Ординка, 24, у м. Москва, РФ, та інших не встановлених на цей час місцях на території Російської Федерації, залучили також представників акціонерного товариства «Російський концерн по виробництву електричної та теплової енергії

на атомних станціях» (ОДРН 5087746119951, зареєстроване за адресою: ул. Ферганська, 25, м. Москва, 109507, РФ, далі за текстом - АТ «Концерн Росенергоатом»), представники якого володіють спеціальними знаннями, оскільки основною діяльністю цього Концерну є виробництво електричної та теплової енергії на підпорядкованих йому атомних станціях, та кінцевим бенефіціаром якого є ДК «Росатом».

Так, у місті Енергодар розміщена «Запорізька атомна електростанція», яка є відокремленим підрозділом Державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (далі за текстом – Запорізька АЕС), що складається з шести атомних енергоблоків встановленою потужністю 1000 МВт кожен. Запорізька АЕС підключена до об'єднаної енергетичної системи України (далі за текстом – ОЕС України) через Дніпровську (750 кВ), Запорізьку (750 кВ), Південнодонбаську (750 кВ) і Каховську (750 кВ) повітряні лінії електропередачі та автотрансформатор АТН №1 750/330 кВ, через які указана атомна електростанція забезпечувала виробництво та видачу потужностей в енергетичну систему України, а також забезпечує власне живлення від цієї енергосистеми. Указані повітряні лінії електропередачі перебувають у підпорядкуванні оператора системи передачі Національної енергетичної компанії «Укренерго». Також, на території станції знаходиться сухе сховище відпрацьовано ядерного палива (далі за текстом – ССВЯП Запорізької АЕС) разом з ядерною установкою для його переробки.

Запорізька АЕС розміщена на березі руслу р. Дніпро, та призначена для генерації електричної енергії в об'єднану енергетичну систему України. Проектна потужність електростанції складає 43% від встановленої потужності всіх українських атомних електростанцій, виробляє до 23% всієї електроенергії в Україні, у зв'язку з чим станція має критично важливе значення для забезпечення функціонування цивільних об'єктів інфраструктури, необхідних для виживання цивільного населення України.

Енергоблоки, установки та споруди Запорізької АЕС представляють собою небезпечні сили, які за своїм призначенням не відносяться до об'єктів військового характеру, а також об'єктів подвійного призначення, оскільки об'єкти атомної електростанції не використовуються у військових цілях, не вносять ефективний вклад у воєнні дії та не виробляють електроенергію для регулярної істотної і безпосередньої підтримки воєнних операцій, промислових об'єктів, а також об'єктів оборонно-промислового комплексу України.

Запорізька АЕС, як складова об'єднаної енергетичної системи України, у сукупності з іншими електростанціями, електричними і тепловими мережами, іншими об'єктами електроенергетики, що об'єднані спільним режимом виробництва, передавання та розподілу електричної й теплової енергії за їх централізованого керування, здійснює енергозабезпечення населення усієї території України.

Реалізуючи свій злочинний план на окупацію і захоплення території України, у тому числі Запорізької області, і включення до складу РФ як території, так і всього розташованого на ній нерухомого майна, зокрема Запорізької АЕС, політичне керівництво і військово командування РФ, використовуючи ЗС РФ в

ніч з 03.03.2022 на 04.03.2022 організували та здійснили напад та окупацію міста Енергодар, яке до цього часу перебуває під окупацією РФ.

Одночасно з окупацією міста Енергодар в ніч з 03.03.2022 на 04.03.2022 політичне керівництво і військове командування РФ, використовуючи окремі підрозділи ЗС РФ і інших військових формувань РФ, у супроводженні бойового застосування артилерійських ударів, броньованої техніки та іншого озброєння організували та здійснили збройний напад на Запорізьку АЕС у м. Енергодар та її захоплення, розмістивши на території указанного ядерного об'єкту російські окупаційні війська, які утримують указаний небезпечний об'єкт під своїм контролем до цього часу.

Разом з цим, політичне керівництво РФ, військове командування РФ, керівництво ДК «Росатом», зокрема генеральний директор Ліхачов О.Є. та інші невстановлені на цей час представники корпорації та АТ «Концерн Росенергоатом», зокрема Романенко О.Є., Атакіщев Е.І., Горбунов А.Б., планували повністю відключити Запорізьку АЕС від об'єднаної енергетичної системи України та підключити до єдиної енергетичної системи Росії для виробництва і транспортування електроенергії в указану енергосистему для своїх внутрішньодержавних потреб.

Відключенням від об'єднаної енергетичної системи України Запорізької АЕС, яка є надзвичайно важливим та необхідним для виживання цивільного населення об'єктом критичної інфраструктури, серед іншого, вищевказані співучасники злочину переслідували мету створити на території України, у тому числі на окупованих її територіях, енергетичну кризу з метою створення непридатних для існування населення України умов, чим викликати у суспільстві постійну психологічну напругу, змусити залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту та надзвичайних ситуацій техногенного характеру, зокрема з метою змусити керівництво України піти на вигідні для Російської Федерації переговори щодо територіальних та політичних поступок.

Після відключення Запорізької АЕС від енергосистеми України указані співучасники злочину планували у подальшому передати її у власність РФ та підключити до єдиної енергетичної системи Росії для передачі виробленої указаною електростанцією електроенергії в єдину енергетичну систему Росії для забезпечення її внутрішніх потреб, у тому числі через лінії електропередач, які проходять по території окупованої АР Крим, акваторії Чорного моря на територію держави агресора.

Реалізуючи вищевказаний спільний злочинний умисел, у період з березня і, щонайменше, по жовтень 2022 року політичне керівництво та військове командування РФ, керівництво ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом», використовуючи представників цих компаній і окремі підрозділи ЗС РФ та інших військових формувань РФ, особи яких на цей час досудовим слідством не встановлені, організували та здійснили нанесення силами підрозділів ЗС РФ систематичних обстрілів по підстанціям та повітряним лініям електропередачі, що з'єднують атомну електростанцію з об'єднаною енергетичною системою України.

Досудовим розслідуванням встановлено, що до зазначеної злочинної діяльності співучасники злочину залучили представників російської ДК «Росатом» та афілійованих з нею юридичних осіб, з метою використання їх спеціальних знань та навичок для реалізації спільного злочинного умислу.

З цією метою, Ліхачовим О.Є., як генеральним директором ДК «Росатом», за сприяння не встановлених на цей час представників керівного складу очолюваної ним корпорації, та підпорядкованого їй АТ «Концерн Росенергоатом» і його відокремлених підрозділів, організовано прибуття на Запорізьку АЕС представників зазначених російських юридичних осіб.

Так, протягом періоду часу з початку березня 2022 року по, щонайменше, листопад 2022 року на територію Запорізької АЕС прибували працівники Калінінської АЕС, Ростовської АЕС і Балаківської АЕС, АТ «Концерн Росенергоатом», а також інші не встановлені на цей час представники ДК «Росатом» та афілійованих з ним юридичних осіб.

Зокрема, для реалізації спільного злочинного плану на Запорізьку АЕС прибув громадянин РФ Романенко О.Є. (досудове розслідування відносно якого здійснюється в окремому кримінальному провадженні), який до початку березня 2022 року і в період з березня 2022 року до 03.10.2022 працював на посаді головного інженера Балаківської атомної електростанції (розташована у м. Балаково, Саратовської області, РФ), яка є відокремленим підрозділом АТ «Концерн Росенергоатом», та якого з 03.10.2022 призначено генеральним директором Акціонерного товариства «Експлуатуюча організація Запорізької АЕС», засновником якої є АТ «Концерн Росенергоатом».

У підпорядкування Романенку О.Є. на посаду заступника генерального директора - директора з виробництва та експлуатації АЕС російського підприємства Акціонерне товариство «Експлуатуюча організація Запорізької АЕС» призначено громадянина РФ Атакіщева Е.І. (досудове розслідування відносно якого здійснюється в окремому кримінальному провадженні), який до цього призначення обіймав посаду в Ростовській атомній електростанції (розташована у Ростовській області РФ за 12 км від міста Волгодонськ на березі Цимлянського водосховища, РФ), яка є відокремленим підрозділом російського АТ «Концерн Росенергоатом».

Також, у підпорядкування Романенку О.Є. на посаду головного інженера призначено громадянина РФ Горбунова А.Б. (досудове розслідування відносно якого здійснюється в окремому кримінальному провадженні), який до цього призначення працював головним інженером Ростовської АЕС.

Окрім зазначених, до виконання було залучено інших представників ДК «Росатом» та підконтрольних йому юридичних осіб, особи яких на цей час досудовим слідством не встановлені.

Вказаним представникам російських юридичних осіб, співучасники злочину визначили роль співвиконавців під час реалізації спільного плану на напад на Запорізьку АЕС, її утримання та привласнення, а також відключення Запорізької АЕС від об'єднаної енергетичної системи України з наступним її підключенням до єдиної енергетичної системи Росії, а останні погодилися її виконати.

Зокрема, Ліхачовим О.Є., як керівником ДК «Росатом», з метою організації виконання спільного загального злочинного умислу, покладено на представників АТ «Концерн Росенергоатом» та інших представників ДК «Росатом» завдання, які забезпечать реалізацію загального злочинного плану, а саме:

- вивчення виробничо-технічної та організаційної документації, програмного забезпечення, схем географічного розміщення об'єктів станції, особливостей роботи ядерних установок, обслуговуючих елементів та вузлових пунктів, а також персоналу Запорізької АЕС для розроблення алгоритму дій, спрямованих на від'єднання атомної електростанції від об'єднаної енергетичної системи України, та підключення до єдиної енергетичної системи Росії, а також блокування ДП «НАЕК «Енергоатом» можливості віддаленого зняття інформації з датчиків глибокоєшеленованої системи безпеки на станції;

- забезпечення розробки, погодження і реалізації програми перепідключення для подачі напруги на шини власних потреб Запорізької АЕС від підстанції 330 кВ Джанкой з окупованої території АР Крим;

- проведення роботи з персоналом Запорізької АЕС, які є громадянами України, щодо їхнього переходу на сторону Російської Федерації з подальшим їх працевлаштуванням на атомній електростанції після передачі її у власність РФ, недопущення виїзду працівників станції за межі тимчасово окупованої території м. Енергодар;

- після прийняття рішення політичним керівництвом РФ щодо включення Запорізької області в Російську Федерацію і утворення в складі останньої нового суб'єкта – Запорізької області, здійснювати керівництво станцією у складі керуючої ланки посадових осіб спеціально створеного російського підприємства Акціонерне товариство «Експлуатуюча організація Запорізької АЕС», яке забезпечуватиме експлуатацію енергоблоків указаної атомної електростанції, поступову заміну персоналу станції на осіб, які підтримують дії окупаційної адміністрації та РФ;

- забезпечувати безперебійну роботу Запорізької АЕС та постачання електричної енергії для внутрішніх потреб РФ, у тому числі виконувати заходи з одержання АЕС дозволів (ліцензій) відповідно до російського законодавства у сфері використання атомної енергії, розроблення нормативної і технічної документації, одержання відповідних дозволів щодо пуску енергоблоків Запорізької АЕС.

Для реалізації цих завдань генеральний директор ДК «Росатом» Ліхачов О.Є., за сприяння інших не встановлених на цей час представників керівного складу ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом», виконуючи спільний злочинний план, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з політичним керівництвом РФ, військовим командуванням РФ, усвідомлюючи, що Запорізька АЕС належить на праві власності Україні, є надзвичайно важливим об'єктом критичної інфраструктури, необхідним для виживання цивільного населення України в умовах збройного конфлікту, у тому числі на тимчасово окупованих РФ територіях України, за своїм призначенням не відноситься до об'єктів військового характеру, об'єктів подвійного призначення, не використовується у військових цілях, не вносить ефективний вклад у воєнні

дії та не виробляє електроенергію для регулярної істотної і безпосередньої підтримки воєнних операцій, а також об'єктів оборонно-промислового комплексу України, а значить є цивільним об'єктом, напад на який та доведення якого до непридатності заборонено міжнародним гуманітарним правом, розуміючи, що відключення її від об'єднаної енергетичної системи України призведе до виникнення на території України надзвичайної ситуації техногенного характеру, порушуючи вимоги ст.ст. 1, ч. 3 ст. 146, ст. 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, ст.ст. 23, 42, 55, 53 IV Гаазької Конвенції від 18.10.1907 про закони і звичаї війни на суходолі, ст.ст. 1, 48, 49, 51, 52, ст. 54, 56, 57, 85 Додаткового протоколу від 08.06.1977 до Женевських конвенцій від 12.08.1949 (Протокол I), залучив та надав вказівки і доручення представникам зазначених раніше юридичних осіб, зокрема Романенку О.Є., Атакіщеву Е.І., Горбунову А.Б., які у період з початку березня 2022 року та, щонайменше, до листопада 2022 року перебували на території Запорізької АЕС, яка знаходиться поблизу окупованого міста Енергодар Запорізької області, а також в інших невстановлених досудовим слідством місцях на окупованих територіях України і території Російської Федерації.

Залучені Ліхачовим О.Є. представники вказаних юридичних осіб, особисто, та шляхом віддання відповідних вказівок і розпоряджень підпорядкованим їм іншим співробітникам ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом», координації їх дій, узгодження спільних дій з діями не встановлених на цей час представників командування ЗС РФ та підпорядкованих їм військовослужбовців, які керували невстановленими на цей час військовослужбовцями ЗС РФ, сприяли нападу на Запорізьку АЕС під час її утримання в окупації, з метою розриву її зв'язку (від'єднання) з ОЕС України та наступним її підключенням до єдиної енергетичної системи Росії для генерації електроенергії для забезпечення власних внутрішньодержавних потреб РФ, а також вживали інші заходи, спрямовані на реалізацію нападу на Запорізьку АЕС, захоплення та утримання її невстановленими на цей час військовослужбовцями ЗС РФ, у тому числі розміщення на її території військової техніки, її окупацію та, у подальшому, забезпечили привласнення, що не викликано воєнною необхідністю.

Зокрема, підпорядкованими Ліхачову О.Є. представниками ДК «Росатом», АТ «Концерн Росенергоатом» та афілійованих з ними юридичних осіб, повний склад представників яких на цей час слідством не встановлені вивчали виробничо-технічну та організаційну документацію, програмне забезпечення, схеми географічного розміщення об'єктів станції, особливості роботи ядерних установок, обслуговуючих елементів та вузлових пунктів, а також інструкції персоналу Запорізької АЕС, схеми повітряних ліній електропередач, які з'єднують атомну електростанцію та об'єднану енергосистему України.

За результатами такого вивчення, у період з 15.07.2022 по 02.08.2022 група співробітників ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом», перебуваючи безпосередньо на території Запорізької АЕС в окупованому місті Енергодар Запорізької області, визначали повітряні лінії електропередачі та підстанції,

з'єднання з якими необхідно розірвати для реалізації плану по від'єднанню станції від ОЕС України, а також розробляли та, у подальшому, погоджували з керівництвом ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом» Програму перепідключення для подачі електроенергії на шини власних потреб Запорізької АЕС від підстанції 330 кВ Джанкой, яка мала бути введена після реалізації плану щодо відключення Запорізької АЕС від ОЕС України. Вказана програма передбачала підключення станції за транзитом: ПС 330 кВ Джанкой – ПС 330 кВ Каховська – Запорізька ТЕС – Запорізька АЕС, та надавала можливість також забезпечувати передачу згенерованої станцією електричної енергії в енергетичну систему РФ.

Після розроблення і погодження вказаної програми, а також визначення повітряних ліній та підстанцій для відключення повітряних ліній електропередачі для від'єднання атомної станції від об'єднаної енергетичної системи України, щонайменше з 04.08.2022 політичне керівництво і військове командування РФ, враховуючи надані Романенком О.Є., Горбуновим А.Б., Атакіщевим Е.І. та іншими не встановленими на цей час представниками зазначених вище юридичних осіб дані, використовуючи підпорядковані ЗС РФ для нанесення систематичних артилерійських обстрілів по лініям електропередачі та підстанціям, досягли цілей фактичного від'єднання її від об'єднаної енергетичної системи України.

Вказані дії призвели до створення енергетичної кризи в Україні, у тому числі на окупованих РФ територіях України, у зв'язку з зупинкою передачі згенерованої електричної енергії від Запорізької АЕС до ОЕС України, а припинення подачі електроенергії для забезпечення власних потреб Запорізької АЕС, що є необхідним критерієм безпечної експлуатації ядерних установок та роботи сухого сховища відпрацьованого ядерного палива, призвело до застосування передбачених екстрених заходів реагування персоналу та зміни у роботі станції. Виведення з придатного стану цивільних об'єктів, необхідних для виживання цивільного населення, створило загрозу для існування цивільного населення України.

При цьому вище політичне керівництво РФ, генеральний директор ДК «Росатом» Ліхачов О.Є. та інші представники корпорації та афілійованих з нею юридичних осіб, з метою приховання своїх протиправних дій, у своїх офіційних коментарях та під час пропагандистської діяльності звинувачували політичне та військове керівництво України та підкреслювали, що напади та дестабілізація роботи Запорізької АЕС нібито організовані та здійснені українською стороною цього міжнародного збройного конфлікту, зокрема військовослужбовцями ЗС України, що не відповідає дійсності.

Таким чином, вказані раніше співучасники штучно створили необхідність підключення Запорізької АЕС до єдиної енергосистеми Росії, а також отримали можливість вивчення досвіду її експлуатації в штучно створених умовах порушення правил ядерної безпеки та здійснення психологічного тиску на громадян України та світову спільноту.

Спільними діями політичного керівництва РФ, військового командування РФ, підрозділів ЗС РФ і інших військових формувань РФ,

керівництва ДК «Росатом», зокрема Ліхачова О.Є., АТ «Концерн Росенергоатом» та посадових осіб підконтрольних їм юридичних осіб, реалізовано спільний план, спрямований на напад на Запорізької АЕС.

Продовжуючи реалізацію спільного злочинного плану на окупацію і захоплення території Запорізької області і включення її до складу РФ, політичне керівництво РФ та військове командування РФ, у період з 23.09.2022 по 27.09.2022 на окупованій території Запорізької області забезпечили проведення окупаційною адміністрацією РФ і підконтрольними їм колаборантами примусового псевдореферендуму, за результатами якого населення окупованих територій указаної області нібито підтримало питання про входження Запорізької області до складу РФ на правах суб'єкта Російської Федерації, а 28.09.2022 забезпечили прийняття так званої Декларації про незалежність і суверенітет Запорізької області.

29.09.2022 президент РФ Путін В.В. видав Указ № 685 про визнання незалежності і суверенітету Запорізької області, що фактично є діями спрямованими на зміну меж території і державного кордону України.

30.09.2022 між президентом РФ Путіним В.В. та очільником російської окупаційної адміністрації Запорізької області Балицьким Є.В., обвинувальний акт відносно якого за вчинення колабораційної діяльності на цей час розглядається у суді, підписано так звану Угоду між Російською Федерацією і Запорізькою областю про прийняття в Російську Федерацію Запорізької області та утворення в складі Російської Федерації нового суб'єкта. Указаний незаконний документ Конституційним Судом РФ було визнано таким, що відповідає Конституції Російської Федерації.

04.10.2022 президент РФ Путін В.В. підписав схвалений Державною Думою та Радою Федерацій Федеральний закон Російської Федерації № 374-ФЗ, яким ратифікував, так звану Угоду між Російською Федерацією і Запорізькою областю про утворення у складі Російської Федерації нового суб'єкта.

Того ж дня, 04.10.2022 президент РФ Путін В.В. підписав схвалений Державною Думою та Радою Федерацій Федеральний конституційний закон РФ № 7-ФКЗ, яким прийнято в Російську Федерацію Запорізьку область і утворено в складі Російської Федерації нового суб'єкта - Запорізької області.

Вчиняючи незаконні дії спрямовані на анексію окупованої території Запорізької області до складу РФ, як нового суб'єкту федерації, політичне керівництво РФ, керівництво ДК «Росатом», зокрема Ліхачов О.Є., та АТ «Концерн Росенергоатом», особи яких на цей час досудовим слідством не встановлені, продовжили реалізовувати спільний план спрямований на привласнення об'єктів Запорізької АЕС, з послідуочим підключенням її до енергетичної системи Російської Федерації та привласненням виробленої електроенергії для внутрішніх потреб Росії.

Так, підпорядкованим ДК «Росатом» російським АТ «Концерн Росенергоатом» 03.10.2022 утворено російське Акціонерне товариство «Експлуатуюча організація Запорізької АЕС» (ОДРН 1227700626350, зареєстроване за адресою: вул. Ферганская, 25, к. 1, поверх/приміщ. 10/1009,

муниципальний округ Вихіно-Жулєбіно, м Москва, 109507, РФ), генеральним директором якого призначено Романенка О.Є.

Після підписання конституційного закону РФ № 7-ФКЗ, президент РФ Путін В.В. 05.10.2022 видав Указ № 711 «Про особливості правового регулювання в області використання атомної енергії на території Запорізької області», яким уповноважив створене АТ «Експлуатуюча організація Запорізької АЕС» здійснювати експлуатацію та вивід з експлуатації об'єктів використання атомної енергії Запорізької атомної електростанції.

Водночас, Указом № 711 президент РФ Путін В.В. зобов'язав уряд РФ прийняти у федеральну власність об'єкти Запорізької АЕС, господарське ведення яких доручити федеральному державному унітарному підприємству «Запорізька АЕС».

На виконання цього указу президента РФ головою уряду РФ Мішустінім М.В. видано розпорядження від 07.10.2022 № 2938-р., яким утворено федеральне державне унітарне підприємство «Запорізька АЕС» (ОДРН 1227700644270, зареєстроване за адресою: Ш. Пакгаузне, 19, муниципальний округ Головинський, м. Москва, 125438, РФ, скорочена назва ФДУП «ЗАЕС»).

Після прийняття президентом Путінім В.В. Федерального конституційного закону РФ від 04.10.2022 № 7-ФКЗ, яким прийнято в Російську Федерацію Запорізьку область і утворено в складі Російської Федерації новий суб'єкт - Запорізька область, та Указу від 05.10.2022 № 711 «Про особливості правового регулювання в області використання атомної енергії на території Запорізької області», яким передано у федеральну власність об'єкти Запорізької АЕС, Ліхачов О.Є., та інші представники ДК «Росатом» та афілійованих з ним російських юридичних осіб, виконуючи визначену їм роль щодо утримання захопленого об'єкту, що є частиною спільного злочинного плану, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з політичним керівництвом РФ, та іншими представниками ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом», особи яких на цей час досудовим слідством не встановлені, з якими узгоджувались дії, за попередньою змовою групою осіб з командуванням ЗС РФ і інших військових формувань РФ, особи яких на цей час не встановлені, які постійно знаходяться на території станції та забезпечують її утримання, усвідомлюючи, що Запорізька АЕС належить на праві власності Україні, є надзвичайно важливим цивільним об'єктом критичної інфраструктури, за своїм призначенням не відноситься до об'єктів військового характеру, об'єктів подвійного призначення, не використовується у військових цілях, не вносить ефективний вклад у воєнні дії та не виробляє електроенергію для регулярної істотної і безпосередньої підтримки воєнних операцій, а значить є цивільним об'єктом, напад на який та доведення якого до непридатності заборонено міжнародним гуманітарним правом, розуміючи, що Держава-окупант повинна зберігати капітальну цінність цих майнових об'єктів і управляти ними згідно з правилами узуфрукту, та що захоплення і привласнення цього об'єкту не вимагається військовою необхідністю, шляхом віддання вказівок, наказів і розпоряджень підлеглим працівникам ДК «Росатом», АТ «Концерн Росенергоатом», ФДУП «ЗАЕС», та призначеному керівництву

АТ «Експлуатуюча організація Запорізька АЕС» та Запорізької АЕС, а також координації їх дій, забезпечує виконання указаними співучасниками злочину покладених на указані російські юридичні особи завдань щодо: експлуатації указанного ядерного об'єкту та використання його атомної енергії на користь РФ, з усіма особливостями використання фінансових, матеріальних та інших ресурсів; погодження необхідної нормативної і технічної документації щодо дозволів на запуск енергоблоків Запорізької АЕС і підключення її в єдину енергосистему Росії, та використовуючи інші передбачені законодавством РФ надані йому повноваження, забезпечує перехід працюючого персоналу Запорізької АЕС, які є громадянами України на сторону РФ, шляхом укладення з останніми нових трудових контрактів із указаними юридичними особами Російської Федерації.

Вищевказаними злочинними діями Ліхачова О.Є., політичного керівництва РФ, військового командування РФ, інших представників ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом» і афілійованих з ними юридичних осіб, особи яких на цей час досудовим слідством не встановлені, вчиненими всупереч вимог ст.ст. 1, ч. 3 ст. 146, ст. 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, ст.ст. 23, 42, 55, 53 IV Гаазької Конвенції від 18.10.1907 про закони і звичаї війни на суходолі, ст. ст. 1, 48, 49, 51, 52, 54, 56, 57, 85 Додаткового протоколу від 08.06.1977 до Женевських конвенцій від 12.08.1949 (Протокол I), організовано руйнування об'єднаної енергетичної системи України шляхом виключення з неї потужностей Запорізької АЕС, що призвело до масштабної енергетичної кризи в Україні, у тому числі на тимчасово окупованих РФ окремих територіях України, що створило загрозу для існування цивільного населення, а також забезпечило захоплення і привласнення належного на праві власності державі Україна цивільного об'єкту Запорізька АЕС, що не викликано воєнною необхідністю.

Внаслідок цих злочинних дій, Україна в особі Державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» фактично позбавлена можливості на праві власності користуватись та розпоряджатися рухомим і нерухомим майном Запорізької АЕС, розташованим за адресою: вул. Промислова, 133, м. Енергодар, Запорізька область, а саме: енергоблоками, спорудами, сховищами, виробничими приміщеннями, спеціальним обладнанням та технічними засобами, а також не може здійснювати виробництво і передачу електроенергії в об'єднану енергетичну систему України для енергозабезпечення об'єктів цивільної інфраструктури необхідних для виживання цивільного населення. Зупинення Запорізької АЕС призвело до значного дефіциту електроенергії в Україні.

Наслідком припинення виробництва Запорізькою АЕС електроенергії є недоотримання об'єднаною енергетичною системою України електроенергії в обсязі понад 56 млн кВт·год, вартість якої становить не менше 120 млрд гривень.

Таким чином, Ліхачов О.Є. та інші співучасники здійснили протиправні дії, спрямовані на захоплення, знищення та привласнення державного майна України, яке є цивільним об'єктом, який не здійснює регулярної істотної і

безпосередньої підтримки воєнних операцій, та який є необхідним для виживання цивільного населення, що не було пов'язано з воєнною необхідністю.

Враховуючи викладене, Ліхачов Олексій Євгенович обґрунтовано підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого, ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України.

Крім того, Ліхачовим О.Є. як генеральним директором ДК «Росатом», з метою реалізації спільного з політичним керівництвом РФ злочинного плану на утримання захопленого цивільного об'єкту та його привласнення, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з політичним керівництвом РФ, та іншими представниками ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом», особи яких на цей час досудовим слідством не встановлені, з якими узгоджувались дії, за попередньою змовою групою осіб з командуванням ЗС РФ і іншими військовими формуваннями РФ, особи яких на цей час не встановлені, які постійно знаходяться на території станції та забезпечують її утримання, організовано прибуття на територію Запорізької АЕС протягом періоду часу з початку березня 2022 року по, щонайменше, листопад 2022 року працівників Калінінської АЕС, Ростовської АЕС і Балаківської АЕС АТ «Концерн Росенергоатом», зокрема Романенко О.Є., Атакіщев Е.І., Горбунов А.Б. (досудове розслідування відносно яких здійснюється в інших кримінальних провадженнях), а також інших не встановлених на цей час представників ДК «Росатом» та афілійованих з ними юридичних осіб, яким Ліхачов О.Є. за сприяння інших підпорядкованих йому представників керівного складу ДК «Росатом» та АТ «Концерн Росенергоатом» надано вказівки і розпорядження, спрямовані на забезпечення нападу на Запорізьку АЕС в період окупації, її утримання, привласнення та експлуатації на користь РФ, та забезпечення переходу працюючого персоналу Запорізької АЕС, які є громадянами України, на сторону РФ.

Так, реалізуючи спільний злочинний план, перебуваючи на території ВП «Запорізької АЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом», розташованої за адресою: вул. Промислова, 133, в окупованому м. Енергодар Запорізької області, зазначені раніше громадяни РФ Романенко О.Є., Атакіщев Е.І. та Горбунов А.Б. та інші не встановлені на цей час особи, залучені політичним керівництвом РФ, військовим командуванням РФ та окремими підрозділами ЗС РФ і інших військових формувань РФ, представниками ДК «Росатом», зокрема Ліхачовим О.Є., та інших афілійованих з корпорацією юридичних осіб, шляхом висловлення погроз, умовляннями, підкупом та обіцянками щодо подальшого працевлаштування на Запорізькій АЕС після незаконного переходу її у власність РФ і підключення її до енергосистеми Росії, збереження рівнозначних посад або обіцяння кар'єрного зростання, підвищення рівня заробітної плати та інших соціальних гарантій, особисто групою осіб схиляли працівників Запорізької АЕС із числа громадян України до невиконання вказівок і розпоряджень політичного керівництва України і керівництва ДП «НАЕК «Енергоатом», надання їм, громадянам

Російської Федерації та представникам ДК «Росатом», кваліфікованої допомоги у забезпеченні процесу відключення Запорізької АЕС від об'єднаної енергетичної системи України з наступним підключенням її до єдиної енергетичної системи Росії, з метою реалізації загального плану на напад на станцію в період її окупації, утримання та привласнення об'єктів Запорізької АЕС Російською Федерацією та енергогенерації для забезпечення її внутрішньодержавних потреб, доведення об'єктів станції до непридатності, а також до надання згоди продовжити роботу на Запорізькій АЕС після її незаконного включення у власність Російської Федерації.

Внаслідок вищевказаних злочинних дій Ліхачова О.Є. та підпорядкованих йому представників ДК «Росатом» та інших афілійованих юридичних осіб, особи яких на цей час не встановлені, спрямованих на виконання спільного злочинного умислу, окремі працівники Запорізької АЕС із числа громадян України, зокрема головний інженер атомної електростанції Чернійчук Юрій Олексійович, досудове розслідування відносно якого здійснюється в іншому кримінальному провадженні, вчинили державну зраду.

Таким чином, дії Ліхачова О.Є. в сукупності з діями інших співучасників викликали у Чернійчука Ю.О. та інших працівників Запорізької АЕС із числа громадян України рішучість і бажання вчинити злочин, а саме перейти на бік ворога – РФ, працевлаштувавшись на Запорізьку АЕС після незаконного привласнення її Російською Федерацією, та надати допомогу у здійсненні підривної діяльності проти України.

Внаслідок вчинення вищезазначених протиправних дій Ліхачов Олексій Євгенович обґрунтовано підозрюється у організації вчинення, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, державної зради - діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній безпеці України, а саме перехід на бік ворога, надання іноземній державі і її представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, вчинене в умовах воєнного стану, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 111 КК України.

Старший слідчий в ОВС 1 відділу
3 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
підполковник юстиції

 Роман ФРОЛОВ

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор другого відділу
управління процесуального керівництва
та підтримання публічного обвинувачення
Департаменту протидії злочинам,
вчиненим в умовах збройного конфлікту
Офісу Генерального прокурора

 Дмитро ПОНОМАРЬОВ

«24» травня 2024 року

Одночасно, у відповідності до вимог ст.ст. 42, 277 КПК України роз'яснено, що підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;

- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри, в будь-який момент відмовитися їх давати;

- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

- 11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

- 13) заявляти відводи;

- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

- 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилася;

- 18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний має також інші процесуальні права передбачені цим кодексом.

Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Підозрюваний / _____ /
«__» год. «__» хв. «__» _____ 2024 року

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру вручено, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний / _____ /
«__» год. «__» хв. «__» _____ 2024 року

Захисник: _____

Письмове повідомлення про підозру вручив:

Старший слідчий в ОВС 1 відділу

З управління досудового розслідування

Головного слідчого управління СБ України

підполковник юстиції

Роман ФРОЛОВ

СЛУЖБА БЕЗОПАСНОСТИ УКРАИНЫ

Главное следственное управление

ул. Владимирская, 33, г. Киев, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua e-mail: ssu@ssu.gov.ua Код ЄГРПОУ 00034074

УВЕДОМЛЕНИЕ о подозрении

г. Киев

24 мая 2024 года

Старший следователь в ОВД 1 отдела 3 управления досудебного расследования Главного следственного управления СБ Украины подполковник юстиции Фролов Роман Михайлович, рассмотрев материалы досудебного расследования, сведения о котором внесены 17.08.2022 в Единый реестр досудебных расследований под № 22022000000000425, и установив наличие достаточных доказательств для подозрения лица в совершении уголовных преступлений, в соответствии со ст. ст. 2, 36, 40, 42, 276-278 УПК Украины,

СООБЩИЛ:

Лихачёву Алексею Евгеньевичу,

23.12.1962 года рождения, гражданину Российской Федерации, уроженцу г. Арзамас-75 (г. Саратов), Нижегородской области, Российская Федерация, паспорт гражданина Российской № 2208081700 от 28.12.2007, зарегистрированному по адресу: РФ, г. Москва, ул. Большая Ордынка, дом 67, кв. 24, Генеральному директору государственной корпорации по атомной энергии «Росатом»,

о подозрении в совершении уголовных преступлений, предусмотренных:

- **ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 УК Украины**, то есть в нарушении законов и обычаев войны, предусмотренных международными договорами, согласие на обязательность которых предоставлено Верховной Радой Украины, совершенных по предварительному сговору группой лиц;

- **ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 111 УК Украины**, то есть организации совершения государственной измены - деяние, умышленно совершенное гражданином Украины в ущерб суверенитету, территориальной целостности и неприкосновенности, обороноспособности, государственной, экономической безопасности Украины, а именно переход на сторону врага в условиях военного положения, предоставление иностранному государству и его представителям помощи в проведении подрывной деятельности против Украины.

**Фактические обстоятельства уголовных правонарушений,
в совершении которых подозревается Лихачёв А.Е.:**

С февраля 2014 года до сих пор продолжается международный вооруженный конфликт, вызванный вооруженной агрессией Российской Федерации против Украины и оккупацией части территории Украины. В ходе указанного международного вооруженного конфликта 24.02.2022 президент РФ объявил начало так называемой специальной военной операции, которая заключалась в осуществлении полномасштабного вторжения ВС РФ, других вооруженных формирований РФ и подконтрольных им группировок иррегулярных вооруженных формирований на территорию Украины.

Факт полномасштабного вооруженного вторжения на территорию Украины не скрывался властями РФ, а также установлен решениями международных организаций, в частности резолюцией Генеральной Ассамблеи ООН ES-11/1 от 02.03.2022 «Об агрессии против Украины», п. п. 1,3 Заключения 300(2022) Парламентской Ассамблеи Совета Европы «Последствия агрессии Российской Федерации против Украины», п. п. 17, 18 приказа Международного Суда ООН от 16.03.2022 по ходатайству о принятии временных мер по делу «Обвинение в геноциде в соответствии с Конвенцией о предотвращении преступления геноцида и наказания за него (Украина против РФ и др.)».

В соответствии со ст. 2, общей для Женевских конвенций о защите жертв войны 1949 года, эти конвенции, как и другие акты законов и обычаев войны (международного гуманитарного права), применяются ко всем случаям объявленной войны или любого иного вооруженного конфликта, который может возникнуть между двумя или более Высокими Договаривающимися Сторонами, даже если одна из них не признает состояния войны, в том числе ко всем случаям частичной или полной оккупации Высокой Договаривающейся Стороны, даже если эта оккупация не встречает никакого вооруженного сопротивления.

В соответствии со статьей 42 IV Гагской Конвенции от 18.10.1907 о законах и обычаях войны на суше, территория признается оккупированной, если она фактически находится под властью армии противника. Оккупация распространяется лишь на ту территорию, где такая власть установлена и способна выполнять свои функции.

Статьей 53 Женевской Конвенции о защите гражданского населения во время войны от 12.08.1949 указано, что любое уничтожение оккупационным государством движимого или недвижимого имущества, являющегося индивидуальной или коллективной собственностью частных лиц или государства, или других общественных учреждений или социальных или кооперативных организаций запрещается, за исключением случаев, когда это необходимо для проведения военных операций.

Частью 3 статьи 146 настоящей Конвенции указано, что каждая Высокая Договаривающаяся Сторона принимает меры, необходимые для прекращения всех действий, противоречащих положениям настоящей Конвенции, кроме серьезных нарушений, определенных следующей статьей.

Статьей 147 настоящей Конвенции указано, что серьезные нарушения, о

которых говорится в предыдущей статье, составляют такие нарушения, охватывающие такие действия, если они совершены против лиц или собственности, находящихся под защитой настоящей Конвенции, в частности широкомасштабное разрушение и присвоение собственности, не оправданное военной необходимостью, и осуществляемое незаконным образом и бесцельно.

Согласно статье 1 Дополнительного протокола к Женевским конвенциям от 12.08.1949, касающегося защиты жертв международных вооруженных конфликтов (Протокол I) от 08.06.1977, высокие Договаривающиеся Стороны обязуются соблюдать настоящий Протокол и обеспечивать его соблюдение при любых обстоятельствах.

Статья 48 Дополнительного протокола к Женевским конвенциям от 12.08.1949, касающегося защиты жертв международных вооруженных конфликтов (Протокол I), от 08.06.1977 закрепляет, что для обеспечения уважения и защиты гражданского населения и гражданских объектов стороны, находящиеся в конфликте, должны всегда различать гражданское население и комбатантов, а также гражданские и военные объекты и соответственно направлять свои действия только против военных объектов.

Статья 52 Протокола I к Женевским конвенциям дает определение, что гражданскими объектами являются все те объекты, которые не являются военными объектами, как они определены в пункте 2 настоящего Протокола. Нападения должны строго ограничиваться объектами.

Согласно положениям этой статьи, военные объекты ограничиваются теми объектами, которые в силу своего характера, размещения, назначения или использования вносят эффективный вклад в военные действия и полное или частичное разрушение, захват или нейтрализация которых при существующих в данный момент обстоятельствах дает явное военное преимущество.

В случае сомнения в том, не используется ли объект, который обычно предназначен для гражданских целей, для эффективной поддержки военных действий, предполагается, что такой объект используется в гражданских целях.

Согласно положениям статьи 49 Протокола I к Женевским конвенциям «нападение» означает акты насилия в отношении противника независимо от того, осуществляются они во время наступления или во время обороны.

Положения настоящего Протокола, касающиеся нападений, применяются ко всем нападениям независимо от того, на какой территории они осуществляются, включая национальную территорию, принадлежащую стороне, находящейся в конфликте, но находящуюся под контролем противоборствующей стороны.

Кроме этого Положения настоящего раздела применяются к любым военным действиям на суше, в воздухе или на море, которые могут нанести ущерб гражданскому населению или гражданским объектам, размещенным на суше.

Положения статьи 51 Протокола I к Женевским конвенциям запрещают нападения неизбирательного характера, к которым относятся:

- а) нападения, не направленные на конкретные военные объекты;
- б) нападения, при которых применяются методы или средства ведения

военных действий, которые не могут быть направлены на конкретные военные объекты;

Пункт «б» части 5 этой статьи уточняет, что среди прочих следует считать неизбирательным и такой вид нападений, который, как можно ожидать, попутно повлечет за собой потери жизни среди гражданского населения, ранения гражданских лиц и ущерб гражданским объектам, или то и другое вместе, которые были бы чрезмерными относительно конкретного и непосредственного военного преимущества, которого предполагается таким образом достичь.

Положения статьи 57 Протокола I к Женевским конвенциям отмечают, что при проведении военных операций должна постоянно проявляться забота о том, чтобы оберегать гражданское население, гражданских лиц и гражданские объекты.

В пункте «а» части 2 указанной статьи отмечается, что те, кто планирует нападение или принимает решение о его осуществлении, принимаются следующие меры предосторожности:

а.1) делают все практически возможное, чтобы убедиться в том, что объекты нападения не являются ни гражданскими лицами, ни гражданскими объектами и не подлежат особой защите, а являются военными объектами в значении пункта 2 статьи 52, и что согласно положению настоящего Протокола нападение на них не запрещено;

Статья 54 Протокола I к Женевским конвенциям подчеркивает необходимость защиты объектов, необходимых для выживания гражданского населения.

Так, частью 2 этой статьи запрещено подвергать нападению или уничтожать, выводить или приводить в негодность объекты, необходимые для выживания гражданского населения, такие как запасы продуктов питания, сельскохозяйственные районы, производящие продовольствие, посевы, скот, сооружения для обеспечения питьевой водой и запасы последней, а также ирригационные сооружения специально с целью не допустить использования их гражданским населением или стороной противника в качестве средства поддержания существования, независимо от мотивов, будто с целью вызвать голод среди гражданского населения, принудить их к выезду или с какой-либо иной причины.

В то же время, часть 3 этой статьи приводит случаи исключения из запретов, которые не применяются в отношении таких объектов, указанных в этом пункте, которые используются противной стороной:

а) для поддержания исключительно личного состава их вооруженных сил; или

б) если не для поддержания существования, то для прямой поддержки военных действий, при условии, однако, что против этих объектов ни в коем случае не предпринимаются действия, в результате которых можно ожидать, что гражданское население останется без достаточного количества продовольствия или воды, что вызовет среди него голод, или принудит к выезду.

Статья 56 Протокола I к Женевским конвенциям защищает установки и сооружения, содержащие опасные силы.

Так, частью 1 указанной статьи определено, что установки и сооружения, содержащие опасные силы, а именно плотины, дамбы и атомные электростанции, - не должны становиться объектами нападения даже в тех случаях, когда такие объекты являются военными объектами, если такое нападение может вызвать высвобождение опасных сил и последующие тяжелые потери среди гражданского населения. Другие военные объекты, размещенные в этих установках или сооружениях, или вблизи них, не должны становиться объектами нападения, если такое нападение может вызвать высвобождение опасных сил в таких установках или сооружениях и последующие тяжелые потери среди гражданского населения.

Однако, в соответствии с частью 2 этой статьи, общая защита от нападения, предусмотренная в пункте 1, прекращается:

b) в отношении атомных электростанций только в том случае, если они вырабатывают электроэнергию для регулярной существенной и непосредственной поддержки военных операций и если такое нападение является единственным практически возможным средством прекратить такую поддержку;

c) в отношении других военных объектов, размещенных в этих установках, или сооружениях или вблизи них, только в том случае, если они используются для регулярной и непосредственной поддержки военных операций и если такое нападение является единственным практически возможным средством прекратить такую поддержку.

В соответствии с частью 3 настоящей статьи, во всех случаях гражданское население и отдельные гражданские лица продолжают пользоваться правом на полную защиту, предоставляемую им международным правом, включая защиту путем принятия предупредительных мер, предусмотренных в статье 57. Если защита прекращается и какие-либо из установок, сооружений или военных объектов, указанных в пункте 1, подвергаются нападению, принимаются все практические меры предосторожности во избежание высвобождения опасных сил.

Часть 5 настоящей статьи указывает, что стороны, находящиеся в конфликте, должны стремиться избегать размещения любых военных объектов вблизи установок или сооружений, указанных в пункте 1. Однако допускаются сооружения, построенные с единственной целью обороны установок или сооружений, используемых для защиты от нападения на установки и сооружения, и сами они не должны становиться объектом нападения при условии, что они не используются для ведения военных действий, за исключением оборонительных действий, необходимых для отражения нападения на установки или сооружения, пользующиеся защитой, и что их вооружение ограничивается оружием для отражения нападения противника на установки и сооружения, пользующиеся защитой.

Частью 6 настоящей статьи предусматривается, что высокие Договаривающиеся Стороны и стороны, находящиеся в конфликте, призываются заключать между собой другие соглашения для обеспечения дополнительной защиты объектов, содержащих опасные силы.

Положениями части 3 статьи 85 Протокола I к Женевским конвенциям отмечается, что в дополнение к серьезным нарушениям, определенным в статье 11 такие действия рассматриваются как серьезные нарушения настоящего Протокола, когда они совершаются умышленно в нарушение соответствующих положений настоящего Протокола и являются причиной смерти или серьезного телесного повреждения или вреда здоровью:

а) превращение гражданского населения или отдельных гражданских лиц в объект нападения;

б) совершение нападения неизбирательного характера, затрагивающего гражданское население или гражданские объекты, когда известно, что такое нападение станет причиной чрезмерных потерь жизни, ранений среди гражданского населения или нанесет ущерб гражданским объектам, как это определено в пунктах а. 2, а. 3 статьи 57;

с) совершение нападения на установки или сооружения, содержащие опасные силы, когда известно, что такое нападение станет причиной чрезмерных потерь жизни, ранений среди гражданского населения или нанесет ущерб гражданским объектам, как это определено в пунктах а.2, а. 3 статьи 57.

Части 1 и 5 настоящей статьи отмечают, что положения Конвенций, в частности Женевской конвенции о защите гражданского населения во время войны, касающиеся прекращения нарушений и серьезных нарушений, дополненные настоящим разделом, применяются в отношении прекращения нарушений и серьезных нарушений настоящего Протокола. Без ущерба для применения Конвенций и настоящего Протокола серьезные нарушения этих документов рассматриваются как военные преступления.

В соответствии с пунктом «г» статьи 23 IV Гаагской Конвенции от 18.10.1907 о законах и обычаях войны на суше и приложения к ней: Положение о законах и обычаях войны на суше, кроме запретов, предусмотренных специальными конвенциями, особенно запрещается уничтожать или захватывать собственность неприятеля, кроме случаев, когда такое уничтожение или захват настоятельно требуется военной необходимостью.

Статья 55 IV Гаагской Конвенции отмечает, что государство-оккупант рассматривается только как управляющий и узуфруктуарий административных зданий, недвижимости, принадлежащих государству-противнику и находящихся на оккупированной территории. Государство-оккупант должно сохранять капитальную ценность этих имущественных объектов и управлять ими согласно правилам узуфрукта.

В соответствии со статьей 53 IV Гаагской Конвенции оккупационная армия может завладеть только деньгами, фондами и ценными бумагами, которые исключительно являются собственностью государства, складами оружия, транспортными средствами, производственными запасами и, в общем, всей движимой собственностью государства, которая может быть использована для военных действий.

24.02.2022 в 5 часов президент РФ объявил о своем решении начать военную операцию в Украине.

Руководство вышеуказанными преступными действиями осуществляется

политическим руководством и военным командованием РФ.

24.02.2022 Вооруженными силами РФ, которые действовали по приказу политического руководства и военного командования РФ, осуществлен пуск крылатых и баллистических ракет по аэродромам, военным штабам и складам ВС Украины, а также подразделениями ВС РФ и других военных формирований РФ, осуществлено широкомасштабное вторжение на территорию суверенного государства Украина одновременно со всех направлений, на территорию Киевской, Черниговской, Сумской, Харьковской, Донецкой, Луганской, Херсонской областей, а в дальнейшем Николаевской и Запорожской областей.

Указом Президента Украины от 24.02.2022 № 64/2022 в связи с военной агрессией Российской Федерации против Украины, на основании предложения Совета национальной безопасности и обороны Украины, в соответствии с пунктом 20 части первой статьи 106 Конституции Украины, Закона Украины «О правовом режиме военного положения» с 05 часов 30 минут 24.02.2022 в Украине введено военное положение.

В связи с продолжающейся широкомасштабной вооруженной агрессией Российской Федерации против Украины, на основании предложения Совета национальной безопасности и обороны Украины, в соответствии с пунктом 20 части первой статьи 106 Конституции Украины, Закона Украины «О правовом режиме военного положения», срок действия военного положения в Украине продлевался соответствующими Указами Президента, в частности Указом от 06.05.2024 № 271/2024 с 05 часов 30 минут 14.05.2024 сроком на 90 суток.

С 5 часов 24.02.2022 политическое руководство и военное командование РФ используя ВС РФ и другие военные формирования РФ, сопровождая боевым применением авиации, артиллерийскими и ракетными ударами, а также применением бронированной техники и другого вооружения, обеспечивают оккупацию отдельных территорий Украины.

Реализуя совместный преступный план на оккупацию и захват территории Украины, включение ее в состав РФ и присвоение всего расположенного на ее территории имущества, политическое руководство и военное командование РФ, одной из основных задач предусматривало захват и оккупацию Запорожской области, в частности г. Энергодар, на территории которого расположена Запорожская атомная электростанция.

Для реализации указанного плана политическим руководством РФ привлечено военное командование РФ и представителей российской Государственной корпорации по атомной энергии «Росатом» (далее по тексту - ГК «Росатом»), как единственного органа, уполномоченного от имени РФ осуществлять управление использованием атомной энергии, государственное управление при осуществлении деятельности, связанной с разработкой, изготовлением, утилизацией ядерного оружия и ядерных энергетических установок военного назначения.

На военное командование РФ возлагались задачи по обеспечению военного нападения, захвата и удержания оккупированной территории, в частности г. Энергодар и расположенной на его территории Запорожской АЭС, для выполнения которого последние привлекли военнослужащих ВС РФ и

подразделения Внутренних войск МВД России (досудебное расследование по этим фактам осуществляется в другом уголовном производстве).

ГК «Росатом» (ОГРН 1077799032926, зарегистрированная по адресу: ул. Большая Ордынка, 24, г. Москва, 119017, РФ) создана и функционирует в целях реализации государственной политики; осуществления правового регулирования; предоставления публичных услуг и управления государственным имуществом в сфере использования ядерной энергии; развития и безопасного функционирования организаций атомной энергетики и комплексов ядерного оружия РФ; обеспечения ядерной и радиационной безопасности, нераспространения ядерных материалов и технологий; развития ядерной науки, техники и профессионального образования; международного сотрудничества в области ядерной энергетики и ядерных технологий;

Деятельность ГК «Росатом» направлена на создание условий и механизмов обеспечения безопасности при использовании ядерной энергии, единства руководства организаций атомной энергетики и ядерных комплексов РФ, организаций, осуществляющих деятельность в сферах ядерной и радиационной безопасности, ядерной науки и техники, подготовки кадров.

Помимо обеспечения реализации государственной политики в сфере развития атомной отрасли, выполнения задач государственной программы вооружения и государственного оборонного заказа ГК «Росатом» совместно с Министерством обороны РФ и воинскими частями ядерного обеспечения вооруженных сил РФ обеспечивает обслуживание и развитие боеприпасов вооруженных сил РФ в качественном и количественном выражении на уровне, гарантирующем реализацию политики РФ в сфере ядерного сдерживания. Корпорация и Министерство обороны РФ ежегодно представляют Президенту РФ доклад о состоянии ядерного комплекса РФ.

Указом президента РФ от 05.10.2016 Генеральным директором ГК «Росатом» назначен Лихачев Алексей Евгеньевич.

В соответствии с положениями статьи 5 Федерального закона РФ «О Государственной корпорации по атомной энергии «Росатом» от 13.11.2007 Президент Российской Федерации:

1) утверждает:

а) перечень акционерных обществ, которые находятся в федеральной собственности и акции которых подлежат передаче Корпорации в качестве имущественного взноса Российской Федерации;

б) перечень федеральных государственных унитарных предприятий, в отношении которых Корпорация осуществляет от имени Российской Федерации полномочия собственника имущества;

в) перечень федеральных государственных унитарных предприятий, имущественные комплексы которых подлежат передаче Корпорации в качестве имущественного взноса Российской Федерации, и порядок осуществления такого взноса;

г) перечень федеральных государственных унитарных предприятий, подлежащих преобразованию в акционерные общества, акции которых будут переданы Корпорации в качестве имущественного взноса Российской Федерации;

Федерации, и порядок осуществления такого вноса;

д) положение о взаимодействии Корпорации и Министерства обороны Российской Федерации;

е) положение об уполномоченном органе Министерства обороны Российской Федерации по вопросам поддержания, развития и эксплуатации ядерного боезапаса, обеспечения его ядерной безопасности, охраны и антитеррористической устойчивости, контроля за проведением ядерных испытаний за пределами Российской Федерации;

1⁻¹) присваивает федеральным государственным унитарным предприятиям статус федеральных ядерных организаций;

2) назначает председателя и других членов наблюдательного совета Корпорации и прекращает их полномочия;

3) назначает на должность и освобождает от должности генерального директора Корпорации в соответствии со статьей 26 настоящего Федерального закона;

4) принимает иные решения в соответствии с настоящим Федеральным законом и иными федеральными законами.

2. Правительство Российской Федерации:

1) утверждает:

а) порядок передачи Корпорации имущественного вноса Российской Федерации в части, не урегулированной настоящим Федеральным законом;

б) перечень федерального имущества, передаваемого Корпорации в качестве имущественного вноса Российской Федерации в соответствии с частью 2 статьи 18 настоящего Федерального закона;

в) перечень федеральных государственных учреждений, передаваемых Корпорации;

г) перечень федерального имущества, которое не закреплено на праве хозяйственного ведения или оперативного управления за федеральными государственными унитарными предприятиями или федеральными государственными учреждениями и права собственника которого от имени Российской Федерации осуществляет Корпорация;

е) государственный оборонный заказ Корпорации;

ж) регламент Корпорации;

з) порядок отчисления средств на формирование специальных резервных фондов Корпорации;

и) порядок лицензирования деятельности организаций по использованию ядерных материалов и радиоактивных веществ при проведении работ по использованию атомной энергии в оборонных целях, включая разработку, изготовление, испытание, транспортировку (перевозку), эксплуатацию, хранение, ликвидацию и утилизацию ядерного оружия и ядерных энергетических установок военного назначения, за исключением деятельности воинских частей и организаций Министерства обороны Российской Федерации в этой сфере, а также порядок выдачи лицензий и прекращения ее;

к) положение об организации и осуществлении лицензионного контроля за деятельностью организаций по использованию ядерных материалов и

радиоактивных веществ при проведении работ по использованию атомной энергии в оборонных целях, включая разработку, изготовление, испытание, транспортировку (перевозку), эксплуатацию, хранение, ликвидацию и утилизацию ядерного оружия и ядерных энергетических установок военного назначения, за исключением деятельности воинских частей и организаций Министерства обороны Российской Федерации в этой сфере;

л) порядок разработки федеральных норм и правил в области безопасности ядерного оружия и ядерных энергетических установок военного назначения, устанавливающих обязательные требования в области безопасности ядерного оружия и ядерных энергетических установок военного назначения; образцов вооружения, военной и специальной техники с использованием ядерных оружейных технологий; (Дополнение подпунктом - Федеральный закон от 11.06.2021 № 170-ФЗ);

2) принимает иные решения в соответствии с настоящим Федеральным законом, иными федеральными законами, нормативными правовыми актами Президента Российской Федерации.

Таким образом, учитывая наличие у представителей ГК «Росатом» и других подчиненных или включенных в структуру корпорации юридических лиц, указанных ранее полномочий, и наличие специальных знаний в сфере атомной энергии, на них возлагались задачи по организации изучения технологических особенностей станции, содержание всего имущественного комплекса, контроля процессами и управления установками, содержащими опасные силы, организация ее работы с целью дальнейшей эксплуатации станции в пользу РФ.

С этой целью Лихачев А.Е. и другие не установленные на данный момент представители ГК «Росатом», находясь по месту работы по адресу: ул. Большая Ордынка, 24, г. Москва, РФ, и в других не установленных на этот момент местах на территории Российской Федерации, привлекли также представителей акционерного общества «Российский концерн по производству электрической и тепловой энергии на атомных станциях» (ОГРН 5087746119951, зарегистрированное по адресу: ул. Ферганская, 25, г. Москва, 109507, РФ, далее по тексту – АО «Концерн Росэнергоатом»), представители которого обладают специальными знаниями, поскольку основной деятельностью этого Концерна является производство электрической и тепловой энергии на подчиненных ему атомных станциях, и конечным бенефициаром которого является ГК «Росатом».

Так, в городе Энергодар размещена «Запорожская атомная электростанция», которая является обособленным подразделением Государственного предприятия «Национальная атомная энергогенерирующая компания «Энергоатом» (далее по тексту - Запорожская АЭС), состоящая из шести атомных энергоблоков, установленной мощностью 1000 МВт каждый. Запорожская АЭС подключена к объединенной энергетической системе Украины (далее по тексту - ОЭС Украины) через Днепровскую (750 кВ), Запорожскую (750 кВ), Южнодонбасскую (750 кВ) и Каховскую (750 кВ) воздушные линии электропередачи и автотрансформатор АТН №1 750/330 кВ, через которые указанная атомная электростанция обеспечивала производство и

выдачу мощностей в энергетическую систему Украины, а также обеспечивает собственное питание от этой энергосистемы. Указанные воздушные линии электропередачи находятся в подчинении оператора системы передачи Национальной энергетической компании «Укрэнерго». Также, на территории станции находится сухое хранилище отработанного ядерного топлива (далее по тексту - СХОЯТ Запорожской АЭС) вместе с ядерной установкой для его переработки.

Запорожская АЭС размещена на берегу русла р. Днепр, и предназначена для генерации электрической энергии в объединенную энергетическую систему Украины. Проектная мощность электростанции составляет 43% от установленной мощности всех украинских атомных электростанций, производит до 23% всей электроэнергии в Украине, в связи с чем станция имеет критически важное значение для обеспечения функционирования гражданских объектов инфраструктуры, необходимых для выживания гражданского населения Украины.

Энергоблоки, установки и сооружения Запорожской АЭС представляют собой опасные силы, которые по своему назначению не относятся к объектам военного характера, а также объектам двойного назначения, поскольку объекты атомной электростанции не используются в военных целях, не вносят эффективный вклад в военные действия и не производят электроэнергию для регулярной существенной и непосредственной поддержки военных операций, промышленных объектов, а также объектов оборонно-промышленного комплекса Украины.

Запорожская АЭС, как составляющая объединенной энергетической системы Украины, в совокупности с другими электростанциями, электрическими и тепловыми сетями, другими объектами электроэнергетики, которые объединены общим режимом производства, передачи и распределения электрической и тепловой энергии при их централизованном управлении, осуществляет энергообеспечение населения всей территории Украины.

Реализуя свой преступный план на оккупацию и захват территории Украины, в том числе Запорожской области, и включение в состав РФ как территории, так и всего расположенного на ней недвижимого имущества, в частности Запорожской АЭС, политическое руководство и военное командование РФ, используя ВС РФ в ночь с 03.03.2022 на 04.03.2022 организовали и осуществили нападение и оккупацию города Энергодар, который до сих пор находится под оккупацией РФ.

Одновременно с оккупацией города Энергодар в ночь с 03.03.2022 на 04.03.2022 политическое руководство и военное командование РФ, используя отдельные подразделения ВС РФ и иных военных формирований РФ, в сопровождении боевого применения артиллерийских ударов, бронированной техники и другого вооружения организовали и осуществили вооруженное нападение на Запорожскую АЭС в г. Энергодар и ее захват, разместив на территории указанного ядерного объекта российские оккупационные войска, которые удерживают указанный опасный объект под своим контролем до сих пор.

Вместе с этим, политическое руководство РФ, военное командование РФ, руководство ГК «Росатом», в частности генеральный директор Лихачёв А.Е. и другие неустановленные в настоящее время представители корпорации и АО «Концерн Росэнергоатом», в частности Романенко О.Е., Атакищев Э.И., Горбунов А.Б., планировали полностью отключить Запорожскую АЭС от объединенной энергетической системы Украины и подключить к единой энергетической системе России для производства и транспортировки электроэнергии в указанную энергосистему для своих внутригосударственных нужд.

Отключением от объединенной энергетической системы Украины Запорожской АЭС, которая является чрезвычайно важным и необходимым для выживания гражданского населения объектом критической инфраструктуры, среди прочего, вышеуказанные соучастники преступления преследовали цель создать на территории Украины, в том числе на оккупированных ее территориях, энергетический кризис с целью создания непригодных для существования населения Украины условий, чем вызвать в обществе постоянное психологическое напряжение, заставить оставить или покинуть свое место жительства в результате или во избежание негативных последствий вооруженного конфликта и чрезвычайных ситуаций техногенного характера, в частности с целью заставить руководство Украины пойти на выгодные для Российской Федерации переговоры по территориальным и политическим уступкам.

После отключения Запорожской АЭС от энергосистемы Украины, указанные соучастники преступления планировали в дальнейшем передать ее в собственность РФ и подключить к единой энергетической системе России для передачи произведенной указанной электростанцией электроэнергии в единую энергетическую систему России для обеспечения ее внутренних потребностей, в том числе через линии электропередач, которые проходят по территории оккупированной АР Крым, акватории Черного моря на территорию государства агрессора.

Реализуя вышеуказанный совместный преступный умысел, в период с марта и минимум по октябрь 2022 года политическое руководство и военное командование РФ, руководство ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом», используя представителей этих компаний и отдельные подразделения ВС РФ и иных военных формирований РФ, лица которых в настоящее время досудебным следствием не установлены, организовали и осуществили нанесение силами подразделений ВС РФ систематических обстрелов по подстанциям и воздушным линиям электропередачи, соединяющих атомную электростанцию с объединенной энергетической системой Украины.

Досудебным расследованием установлено, что к указанной преступной деятельности соучастники преступления привлекли представителей российской ГК «Росатом» и аффилированных с ней юридических лиц, с целью использования их специальных знаний и навыков для реализации общего преступного умысла.

С этой целью, Лихачёвым А.Е., как генеральным директором

ГК «Росатом», при содействии не установленных в настоящее время представителей руководящего состава возглавляемой им корпорации, и подчиненного ей АО «Концерн Росэнергоатом» и его обособленных подразделений, организовано прибытие на Запорожскую АЭС представителей, указанных российских юридических лиц.

Так, в течение периода времени с начала марта 2022 года по, по меньшей мере, ноябрь 2022 года на территорию Запорожской АЭС прибывали работники Калининской АЭС, Ростовской АЭС и Балаковской АЭС, АО «Концерн Росэнергоатом», а также другие не установленные в настоящее время представители ГК «Росатом» и аффилированных с ним юридических лиц.

В частности, для реализации совместного преступного плана на Запорожскую АЭС прибыл гражданин РФ Романенко А.Е. (досудебное расследование в отношении которого осуществляется в отдельном уголовном производстве), который до начала марта 2022 года и в период с марта 2022 года до 03.10.2022 работал в должности главного инженера Балаковской атомной электростанции (расположена в г. Балаково, Саратовская область, РФ), которая является обособленным подразделением АО «Концерн Росэнергоатом», и который с 03.10.2022 назначен генеральным директором Акционерного общества «Эксплуатирующая организация Запорожской АЭС», учредителем которой является АО «Концерн Росэнергоатом».

В подчинение Романенко О.Е. на должность заместителя генерального директора - директора по производству и эксплуатации АЭС российского предприятия Акционерное общество «Эксплуатирующая организация Запорожской АЭС» назначен гражданин РФ Атакищев Э.И. (досудебное расследование в отношении которого осуществляется в отдельном уголовном производстве), который до этого назначения занимал должность в Ростовской атомной электростанции (расположена в Ростовской области РФ в 12 км от города Волгодонск на берегу Цимлянского водохранилища, РФ), которая является обособленным подразделением российского АО «Концерн Росэнергоатом».

Также, в подчинение Романенко О.Е. на должность главного инженера назначен гражданин РФ Горбунов А.Б. (досудебное расследование в отношении которого осуществляется в отдельном уголовном производстве), который до этого назначения работал главным инженером Ростовской АЭС.

Кроме указанных, к выполнению были привлечены другие представители ГК «Росатом» и подконтрольных ему юридических лиц, лица которых в настоящее время досудебным следствием не установлены.

Указанным представителям российских юридических лиц, соучастники преступления определили роль соисполнителей при реализации совместного плана на нападение на Запорожскую АЭС, ее содержание и присвоение, а также отключение Запорожской АЭС от объединенной энергетической системы Украины с последующим ее подключением к единой энергетической системе России, а последние согласились ее выполнить.

В частности, Лихачевым А.Е., как руководителем ГК «Росатом», с целью организации выполнения совместного общего преступного умысла, возложены

на представителей АО «Концерн Росэнергоатом» и других представителей ГК «Росатом» задачи, которые обеспечат реализацию общего преступного плана, а именно:

- изучение производственно-технической и организационной документации, программного обеспечения, схем географического размещения объектов станции, особенностей работы ядерных установок, обслуживающих элементов и узловых пунктов, а также персонала Запорожской АЭС для разработки алгоритма действий, направленных на отсоединение атомной электростанции от объединенной энергетической системы Украины и подключение к единой энергетической системе России, а также блокирование ГП «НАЭК «Энергоатом» возможности удаленного снятия информации с датчиков глубокоозелонированной системы безопасности на станции;

- обеспечение разработки, согласования и реализации программы переподключения для подачи напряжения на шины собственных нужд Запорожской АЭС от подстанции 330 кВ Джанкой с оккупированной территории АР Крым;

- проведение работы с персоналом Запорожской АЭС, которые являются гражданами Украины, относительно их перехода на сторону Российской Федерации с последующим их трудоустройством на атомной электростанции после передачи ее в собственность РФ, недопущение выезда работников станции за пределы временно оккупированной территории г. Энергодар;

- после принятия решения политическим руководством РФ о включении Запорожской области в Российскую Федерацию и образования в составе последней нового субъекта - Запорожской области, осуществлять руководство станцией в составе управляющего звена должностных лиц специально созданного российского предприятия Акционерное общество «Эксплуатирующая организация Запорожской АЭС», которое будет обеспечивать эксплуатацию энергоблоков указанной атомной электростанции, постепенную замену персонала станции на лиц, поддерживающих действия оккупационной администрации и РФ;

- обеспечивать бесперебойную работу Запорожской АЭС и поставки электрической энергии для внутренних нужд РФ, в том числе выполнять мероприятия по получению АЭС разрешений (лицензий) в соответствии с российским законодательством в сфере использования атомной энергии, разработке нормативной и технической документации, получению соответствующих разрешений на пуск энергоблоков Запорожской АЭС.

Для реализации этих задач генеральный директор ГК «Росатом» Лихачев А.Е., при содействии других не установленных в настоящее время представителей руководящего состава ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом», выполняя совместный преступный план, действуя умышленно, по предварительному сговору группой лиц с политическим руководством РФ, военным командованием РФ, осознавая, что Запорожская АЭС принадлежит по праву собственности Украине, является чрезвычайно важным объектом критической инфраструктуры, необходимым для выживания гражданского населения Украины в условиях вооруженного конфликта, в том числе на

временно оккупированных РФ территориях Украины, по своему назначению не относится к объектам военного характера, объектов двойного назначения, не используется в военных целях, не вносит эффективный вклад в военные действия и не производит электроэнергию для регулярной существенной и непосредственной поддержки военных операций, а также объектов оборонно-промышленного комплекса Украины, а значит является гражданским объектом, нападение на который и доведение которого до непригодности запрещено международным гуманитарным правом, понимая, что отключение ее от объединенной энергетической системы Украины приведет к возникновению на территории Украины чрезвычайной ситуации техногенного характера, нарушая требования ст. 1, ч. 3 ст. 146, ст. 147 Конвенции о защите гражданского населения во время войны от 12.08.1949, ст.ст. 23,42, 55, 53 IV Гаагской Конвенции от 18.10.1907 о законах и обычаях войны на суше, ст.ст. 1, 48, 49, 51, 52, ст. 54, 56, 57, 85 Дополнительного протокола от 08.06.1977 к Женевским конвенциям от 12.08.1949 (Протокол I), привлек и дал указания и поручения представителям указанных ранее юридических лиц, в частности Романенко О.Е., Атакищеву Э.И., Горбунову А.Б., которые в период с начала марта 2022 года и, по меньшей мере, до ноября 2022 года находились на территории Запорожской АЭС, которая находится вблизи оккупированного города Энергодар Запорожской области, а также в других неустановленных досудебным следствием местах на оккупированных территориях Украины и территории Российской Федерации.

Привлеченные Лихачевым А.Е. представители указанных юридических лиц, лично, и путем отдачи соответствующих указаний и распоряжений подчиненным им другим сотрудникам ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом», координации их действий, согласования совместных действий с действиями не установленных в настоящее время представителей командования ВС РФ и подчиненных им военнослужащих, которые руководили неустановленными в настоящее время военнослужащими ВС РФ, способствовали нападению на Запорожскую АЭС во время ее содержания в оккупации, с целью разрыва ее связи (отсоединения) с ОЭС Украины и последующим ее подключением к единой энергетической системе России для генерации электроэнергии для обеспечения собственных внутригосударственных нужд РФ, а также принимали другие меры, направленные на реализацию нападения на Запорожскую АЭС, захват и удержание ее неустановленными в настоящее время военнослужащими ВС РФ, в том числе размещение на ее территории военной техники, ее оккупацию и, в дальнейшем, обеспечили присвоение, что не вызвано военной необходимостью.

В частности, подчиненными Лихачеву А.Е. представителями ГК «Росатом», АО «Концерн Росэнергоатом» и аффилированных с ними юридических лиц, полный состав представителей которых в настоящее время следствием не установлены, изучали производственно-техническую и организационную документацию, программное обеспечение, схемы географического размещения объектов станции, особенности работы ядерных установок, обслуживающих элементов и узловых пунктов, а также инструкции

персонала Запорожской АЭС, схемы воздушных линий электропередач, соединяющих атомную электростанцию и объединенную энергосистему Украины.

По результатам такого изучения, в период с 15.07.2022 по 02.08.2022 группа сотрудников ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом», находясь непосредственно на территории Запорожской АЭС в оккупированном городе Энергодар Запорожской области, определяли воздушные линии электропередачи и подстанции, соединения с которыми необходимо разорвать для реализации плана по отключению станции от ОЭС Украины, а также разрабатывали и, в дальнейшем, согласовывали с руководством ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом» Программу переподключения для подачи электроэнергии на шины собственных нужд Запорожской АЭС от подстанции 330 кВ Джанкой, которая должна была быть введена после реализации плана по отключению Запорожской АЭС от ОЭС Украины. Указанная программа предусматривала подключение станции по транзиту: ПС 330 кВ Джанкой - ПС 330 кВ Каховская - Запорожская ТЭС - Запорожская АЭС, и предоставляла возможность также обеспечивать передачу сгенерированной станцией электрической энергии в энергетическую систему РФ.

После разработки и согласования указанной программы, а также определения воздушных линий и подстанций для отключения воздушных линий электропередачи для отсоединения атомной станции от объединенной энергетической системы Украины, по меньшей мере с 04.08.2022 политическое руководство и военное командование РФ, учитывая предоставленные Романенко О.Е., Горбуновым А.Б., Атакищевым Э.И. и другими не установленными в настоящее время представителями указанных выше юридических лиц данные, используя подчиненные ВС РФ для нанесения систематических артиллерийских обстрелов по линиям электропередачи и подстанциям, достигли целей фактического отсоединения ее от объединенной энергетической системы Украины.

Указанные действия привели к созданию энергетического кризиса в Украине, в том числе на оккупированных РФ территориях Украины, в связи с остановкой передачи сгенерированной электрической энергии от Запорожской АЭС в ОЭС Украины, а прекращение подачи электроэнергии для обеспечения собственных нужд Запорожской АЭС, что является необходимым критерием безопасной эксплуатации ядерных установок и работы сухого хранилища отработанного ядерного топлива, привело к применению предусмотренных экстренных мер реагирования персонала и изменениям в работе станции. Вывод из пригодного состояния гражданских объектов, необходимых для выживания гражданского населения, создало угрозу для существования гражданского населения Украины.

При этом высшее политическое руководство РФ, генеральный директор ГК «Росатом» Лихачев А.Е. и другие представители корпорации и аффилированных с ней юридических лиц, с целью сокрытия своих противоправных действий, в своих официальных комментариях и во время пропагандистской деятельности обвиняли политическое и военное руководство

Украины и подчеркивали, что нападения и дестабилизация работы Запорожской АЭС якобы организованы и осуществлены украинской стороной этого международного вооруженного конфликта, в частности военнослужащими ВС Украины, что не соответствует действительности.

Таким образом, указанные ранее соучастники искусственно создали необходимость подключения Запорожской АЭС к единой энергосистеме России, а также получили возможность изучения опыта ее эксплуатации в искусственно созданных условиях нарушения правил ядерной безопасности и осуществления психологического давления на граждан Украины и мировое сообщество.

Совместными действиями политического руководства РФ, военного командования РФ, подразделений ВС РФ и других военных формирований РФ, руководства ГК «Росатом», в частности Лихачёва А.Е., АО «Концерн Росэнергоатом» и должностных лиц подконтрольных им юридических лиц, реализован совместный план, направленный на нападение на Запорожской АЭС.

Продолжая реализацию совместного преступного плана на оккупацию и захват территории Запорожской области и включение ее в состав РФ, политическое руководство РФ и военное командование РФ, в период с 23.09.2022 по 27.09.2022 на оккупированной территории Запорожской области обеспечили проведение оккупационной администрацией РФ и подконтрольными им коллаборационистами принудительного псевдореферендума, по результатам которого население оккупированных территорий указанной области якобы поддержало вопрос о вхождении Запорожской области в состав РФ на правах субъекта Российской Федерации, а 28.09.22 обеспечили принятие так называемой Декларации о независимости и суверенитет Запорожской области.

29.09.2022 президент РФ Путин В.В. издал Указ № 685 о признании независимости и суверенитета Запорожской области, что фактически является действиями, направленными на изменение границ территории и государственной границы Украины.

30.09.2022 между президентом РФ Путиным В.В. и главой российской оккупационной администрации Запорожской области Балицким Е.В., обвинительный акт в отношении которого за совершение коллаборационистской деятельности в настоящее время рассматривается в суде, подписано так называемое Соглашение между Российской Федерацией и Запорожской областью о принятии в Российскую Федерацию Запорожской области и образовании в составе Российской Федерации нового субъекта. Указанный незаконный документ Конституционным Судом РФ был признан соответствующим Конституции Российской Федерации.

04.10.2022 президент РФ Путин В.В. подписал одобренный Государственной Думой и Советом Федераций Федеральный закон Российской Федерации № 374-ФЗ, которым ратифицировал, так называемое Соглашение между Российской Федерацией и Запорожской областью об образовании в составе Российской Федерации нового субъекта.

В тот же день, 04.10.2022 президент РФ Путин В.В. подписал одобренный Государственной Думой и Советом Федераций Федеральный конституционный закон РФ № 7-ФКЗ, которым принята в Российскую Федерацию Запорожская

область и образован в составе Российской Федерации новый субъект - Запорожская область.

Совершая незаконные действия, направленные на аннексию оккупированной территории Запорожской области в состав РФ, как нового субъекта федерации, политическое руководство РФ, руководство ГК «Росатом», в частности Лихачёв А.Е., и АО «Концерн Росэнергоатом», лица которых в настоящее время досудебным следствием не установлены, продолжили реализовывать совместный план, направленный на присвоение объектов Запорожской АЭС, с последующим подключением ее к энергетической системе Российской Федерации и присвоением произведенной электроэнергии для внутренних нужд России.

Так, подчиненным ГК «Росатом» российским АО «Концерн Росэнергоатом» 03.10.2022 образовано российское Акционерное общество «Эксплуатирующая организация Запорожской АЭС» (ОГРН 1227700626350, зарегистрированное по адресу: ул. Ферганская, 25, к. 1, этаж/помещение. 10/1009, муниципальный округ Выхино-Жулебино, г. Москва, 109507, РФ), генеральным директором которого назначен Романенко О.Е.

После подписания конституционного закона РФ № 7-ФКЗ, президент РФ Путин В.В. 05.10.2022 издал Указ № 711 «Об особенностях правового регулирования в области использования атомной энергии на территории Запорожской области», которым уполномочил созданное АО «Эксплуатирующая организация Запорожской АЭС» осуществлять эксплуатацию и вывод из эксплуатации объектов использования атомной энергии Запорожской атомной электростанции.

В то же время, Указом № 711 президент РФ Путин В.В. обязал правительство РФ принять в федеральную собственность объекты Запорожской АЭС, хозяйственное ведение которых поручить федеральному государственному унитарному предприятию «Запорожская АЭС».

Во исполнение этого указа президента РФ председателем правительства РФ Мишустиним М.В. издано распоряжение от 07.10.2022 № 2938-р., которым образовано федеральное государственное унитарное предприятие «Запорожская АЭС» (ОГРН 1227700644270, зарегистрированное по адресу: Ш. Пакгаузное, 19, муниципальный округ Головинский, г. Москва, 125438, РФ, сокращенное название ФГУП «ЗАЭС»).

После принятия президентом Путиным В.В. Федерального конституционного закона РФ от 04.10.2022 № 7-ФКЗ, которым принята в Российскую Федерацию Запорожская область и образован в составе Российской Федерации новый субъект - Запорожская область, и Указа от 05.10.2022 № 711 «Об особенностях правового регулирования в области использования атомной энергии на территории Запорожской области», которым переданы в федеральную собственность объекты Запорожской АЭС, Лихачёв А.Е., и другие представители ГК «Росатом» и аффилированных с ним российских юридических лиц, выполняя определенную им роль по удержанию захваченного объекта, что является частью общего преступного плана, действуя умышленно, по предварительному сговору группой лиц с политическим руководством РФ, и

другими представителями ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом», лица которых в настоящее время досудебным следствием не установлены, с которыми согласовывались действия, по предварительному сговору группой лиц с командованием ВС РФ и других военных формирований РФ, лица которых в настоящее время не установлены, которые постоянно находятся на территории станции и обеспечивают ее содержание, осознавая, что Запорожская АЭС принадлежит по праву собственности Украине, является чрезвычайно важным гражданским объектом критической инфраструктуры, по своему назначению не относится к объектам военного характера, объектам двойного назначения, не используется в военных целях, не вносит эффективный вклад в военные действия и не производит электроэнергию для регулярной существенной и непосредственной поддержки военных операций, а значит является гражданским объектом, нападение на который и доведение которого до непригодности запрещено международным гуманитарным правом, понимая, что Государство-оккупант должно сохранять капитальную ценность этих имущественных объектов и управлять ими согласно правилам узуфрукта, и что захват и присвоение этого объекта не требуется военной необходимостью, путем отдачи указаний, приказов и распоряжений подчиненным работникам ГК «Росатом», АО «Концерн Росэнергоатом», ФГУП «ЗАЭС», и назначенному руководству АО «Эксплуатирующая организация Запорожская АЭС» и Запорожской АЭС, а также координации их действий, обеспечивает выполнение указанными соучастниками преступления возложенных на указанные российские юридические лица задач по: эксплуатации указанного ядерного объекта и использования его атомной энергии в пользу РФ, со всеми особенностями использования финансовых, материальных и других ресурсов; согласование необходимой нормативной и технической документации относительно разрешений на запуск энергоблоков Запорожской АЭС и подключение ее в единую энергосистему России, и используя другие предусмотренные законодательством РФ предоставленные ему полномочия, обеспечивает переход работающего персонала Запорожской АЭС, которые являются гражданами Украины на сторону РФ, путем заключения с последними новых трудовых контрактов с указанными юридическими лицами Российской Федерации.

Вышеуказанными преступными действиями Лихачёва А.Е., политического руководства РФ, военного командования РФ, других представителей ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом» и аффилированных с ними юридических лиц, личности которых в настоящее время досудебным следствием не установлены, совершенными вопреки требованиям ст.ст. 1, ч. 3 ст. 146, ст. 147 Конвенции о защите гражданского населения во время войны от 12.08.1949, ст. ст. 23,42, 55, 53 IV Гагской Конвенции от 18.10.1907 о законах и обычаях войны на суше, ст. ст. 1, 48, 49, 51, 52, 54, 56, 57, 85 Дополнительного протокола от 08.06.1977 к Женевским конвенциям от 12.08.1949 (Протокол I), организовано разрушение объединенной энергетической системы Украины путем исключения из нее мощностей Запорожской АЭС, что привело к масштабному энергетическому кризису в

Украине, в том числе на временно оккупированных РФ отдельных территориях Украины, что создало угрозу для существования гражданского населения, а также обеспечило захват и присвоение принадлежащего по праву собственности государству Украина гражданского объекта Запорожская АЭС, что не вызвано военной необходимостью.

Вследствие этих преступных действий, Украина в лице Государственного предприятия «Национальная атомная энергогенерирующая компания «Энергоатом» фактически лишена возможности на праве собственности пользоваться и распоряжаться движимым и недвижимым имуществом Запорожской АЭС, расположенным по адресу: ул. Промышленная, 133, г. Энергодар, Запорожская область, а именно: энергоблоками, сооружениями, хранилищами, производственными помещениями, специальным оборудованием и техническими средствами, а также не может осуществлять производство и передачу электроэнергии в объединенную энергетическую систему Украины для энергообеспечения объектов гражданской инфраструктуры необходимых для выживания гражданского населения. Остановка Запорожской АЭС привела к значительному дефициту электроэнергии в Украине.

Следствием прекращения производства Запорожской АЭС электроэнергии является недополучение объединенной энергетической системой Украины электроэнергии в объеме более 56 млн кВт·ч, стоимость которой составляет не менее 120 млрд гривен.

Таким образом, Лихачёв А.Е. и другие соучастники совершили противоправные действия, направленные на захват, уничтожение и присвоение государственного имущества Украины, которое является гражданским объектом, который не осуществляет регулярной существенной и непосредственной поддержки военных операций, и который является необходимым для выживания гражданского населения, что не было связано с военной необходимостью.

Учитывая изложенное, Лихачёв Алексей Евгеньевич обоснованно подозревается в нарушении законов и обычаев войны, предусмотренных международными договорами, согласие на обязательность которых предоставлено Верховной Радой Украины, совершенном по предварительному сговору группой лиц, то есть в совершении уголовного преступления, предусмотренного ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 УК Украины.

Кроме того, Лихачёвым А.Е. как генеральным директором ГК «Росатом», с целью реализации совместного с политическим руководством РФ преступного плана на содержание захваченного гражданского объекта и его присвоение, действуя умышленно, по предварительному сговору группой лиц с политическим руководством РФ, и другими представителями ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом», лица которых в настоящее время досудебным следствием не установлены, с которыми согласовывались действия, по предварительному сговору группой лиц с командованием ВС РФ и другими военными формированиями РФ, лица которых в настоящее время не установлены, которые постоянно находятся на территории станции и

обеспечивают ее содержание, организовано прибытие на территорию Запорожской АЭС в течение периода времени с начала марта 2022 года и, по меньшей мере, по ноябрь 2022 года работников Калининской АЭС, Ростовской АЭС и Балаковской АЭС АО «Концерн Росэнергоатом», в частности Романенко О.С., Атакищев Э.И., Горбунов А.Б. (досудебное расследование в отношении которых осуществляется в других уголовных производствах), а также других не установленных в настоящее время представителей ГК «Росатом» и аффилированных с ними юридических лиц, которым Лихачёвым А.Е. при содействии других подчиненных ему представителей руководящего состава ГК «Росатом» и АО «Концерн Росэнергоатом» отданы указания и распоряжения, направленные на обеспечение нападения на Запорожскую АЭС в период оккупации, ее содержание, присвоение и эксплуатацию в пользу РФ, и обеспечение перехода работающего персонала Запорожской АЭС, которые являются гражданами Украины, на сторону РФ.

Так, реализуя совместный преступный план, находясь на территории ОП «Запорожской АЭС» ГП «НАЭК «Энергоатом», расположенной по адресу: ул. Промышленная, 133, в оккупированном г. Энергодар Запорожской области, указанные ранее граждане РФ Романенко О.Е., Атакищев Э.И. и Горбунов А.Б. и другие не установленные в настоящее время лица, привлеченные политическим руководством РФ, военным командованием РФ и отдельными подразделениями ВС РФ и других военных формирований РФ, представителями ГК «Росатом», в частности Лихачевым А.Е., и других аффилированных с корпорацией юридических лиц, путем высказывания угроз, уговорами, подкупом и обещаниями о дальнейшем трудоустройстве на Запорожской АЭС после незаконного перехода ее в собственность РФ и подключения ее к энергосистеме России, сохранения равнозначных должностей или обещания карьерного роста, повышения уровня заработной платы и других социальных гарантий, лично группой лиц склоняли работников Запорожской АЭС из числа граждан Украины к невыполнению указаний и распоряжений политического руководства Украины и руководства ГП «НАЭК «Энергоатом», предоставление им, гражданам Российской Федерации и представителям ГК «Росатом», квалифицированной помощи в обеспечении процесса отключения Запорожской АЭС от объединенной энергетической системы Украины с последующим подключением ее к единой энергетической системе России, с целью реализации общего плана на нападение на станцию в период ее оккупации, содержание и присвоение объектов Запорожской АЭС Российской Федерацией и энергогенерации для обеспечения ее внутригосударственных нужд, доведение объектов станции до непригодности, а также до предоставления согласия продолжить работу на Запорожской АЭС после ее незаконного включения в собственность Российской Федерации.

Вследствие вышеуказанных преступных действий Лихачёва А.Е. и подчиненных ему представителей ГК «Росатом» и других аффилированных юридических лиц, лица которых в настоящее время не установлены, направленных на выполнение общего преступного умысла, отдельные работники Запорожской АЭС из числа граждан Украины, в частности главный

инженер атомной электростанции Чернийчук Юрий Алексеевич, досудебное расследование в отношении которого осуществляется в другом уголовном производстве, совершили государственную измену.

Таким образом, действия Лихачева А.Е. в совокупности с действиями других соучастников вызвали у Чернийчука Ю.А. и других работников Запорожской АЭС из числа граждан Украины решимость и желание совершить преступление, а именно перейти на сторону врага - РФ, трудоустроившись на Запорожскую АЭС после незаконного присвоения ее Российской Федерацией, и оказать помощь в осуществлении подрывной деятельности против Украины.

Вследствие совершения вышеупомянутых противоправных действий Лихачёв Алексей Евгеньевич обоснованно подозревается в организации совершения, по предварительному сговору группой лиц, государственной измены - деянии, умышленно совершенном гражданином Украины в ущерб суверенитету, территориальной целостности и неприкосновенности, обороноспособности, государственной, экономической безопасности Украины, а именно переход на сторону врага, предоставление иностранному государству и его представителям помощи в проведении подрывной деятельности против Украины, совершенное в условиях военного положения, то есть в совершении уголовного преступления, предусмотренного ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст.28, ч. 2 ст. 111 УК Украины.

Старший следователь в ОВД 1 отдела
3 управления досудебного расследования
Главного следственного управления СБ Украины
подполковник юстиции

Роман ФРОЛОВ

«СОГЛАСОВАНО»

Прокурор второго отдела
управление процессуального руководства
и поддержания публичного обвинения
Департамента противодействия преступлениям,
совершенным в условиях вооруженного конфликта
Офиса Генерального прокурора

Дмитрий ПОНОМАРЕВ

«24» мая 2024 года

Переводчик

Одновременно, в соответствии с требованиями ст.ст. 42, 277 УПК Украины разъяснено, что подозреваемый имеет право:

- 1) знать, в совершении какого уголовного правонарушения его подозревают;
- 2) быть чётко и своевременно уведомлённым о своих правах, предусмотренных настоящим Кодексом, а также получить их разъяснение;
- 3) по первому требованию иметь защитника и свидание с ним до первого допроса с соблюдением условий, обеспечивающих конфиденциальность общения, а также после первого допроса - иметь свидание без ограничения их количества и продолжительности; участие защитника в проведении допроса и других процессуальных действий; на отказ от защитника в хоть какой момент уголовного производства; на получение правовой помощи защитника за счёт государства в случаях, предусмотренных настоящим Кодексом и/или законом, регулирующих предоставление бесплатной правовой помощи, в том числе в связи с отсутствием средств на её оплату;
- 4) не говорить ничего по поводу подозрения против него или в любой момент отказаться отвечать на вопросы;
- 5) давать пояснения, показания по поводу подозрения, в любой момент отказаться их давать;
- 6) требовать проверки обоснованности задержания;
- 7) в случае задержания или применения меры пресечения в виде содержания под стражей - на немедленное уведомление членов семьи, близких родственников или других лиц о задержании и месте своего пребывания в соответствии с положениями статьи 213 настоящего Кодекса;
- 8) собирать и представлять следователю, прокурору, следственному судье доказательства;
- 9) участвовать в совершении процессуальных действий;
- 10) во время проведения процессуальных действий задавать вопросы, подавать свои замечания и возражения относительно порядка проведения действий, которые заносятся в протокол;
- 11) применять с соблюдением требований настоящего Кодекса технические средства при совершении процессуальных действий, в которых он участвует. Следователь, прокурор, следственный судья, суд вправе запретить применение технических средств при проведении отдельного процессуального действия или на определённой стадии уголовного производства с целью неразглашения сведений, содержащих охраняемую законом тайну, касающиеся интимной жизни лица, о чем выносится (постановляется) мотивированное постановление (определение);
- 12) заявлять ходатайство о проведении процессуальных действий, об обеспечении безопасности относительно себя, членов своей семьи, близких родственников, имущества, жилья и т.п.;
- 13) заявлять отводы;
- 14) ознакомиться с материалами досудебного расследования в порядке, предусмотренном статьёй 221 настоящего Кодекса, и потребовать открытия материалов согласно статье 290 настоящего Кодекса;
- 15) получать копии процессуальных документов и письменные уведомления;
- 16) обжаловать решения, действия и бездействие следователя, прокурора, следственного судьи в порядке, предусмотренном настоящим Кодексом;
- 17) требовать возмещения ущерба, причинённого незаконными решениями, действиями или бездействием органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность, досудебное расследование, прокуратуры или суда, в порядке, определённом законом, а также восстановление репутации, если подозрение не подтвердилось;
- 18) пользоваться родным языком, получать копии процессуальных документов на родном или другом языке, которым он владеет, и при необходимости пользоваться услугами переводчика за счёт государства.

Подозреваемый, который является иностранцем и содержится под стражей, имеет право на встречу с представителем дипломатического или консульского учреждения своего государства, которое ему обязано обеспечить администрация места заключения.

Подозреваемый имеет также другие процессуальные права, предусмотренные настоящим кодексом.

Подозреваемому вручается памятка о его процессуальных правах и обязанностях одновременно с их уведомлением, лицом, совершающим такое уведомление.

Подозреваемый / _____ /
"___" час. "___" мин. "___" _____ 2024 года

О подозрении мне сообщено, уведомление о подозрении вручено, права подозреваемого объявлены и разъяснены.

Подозреваемый / _____ /
"___" час. "___" мин. "___" _____ 2024 года

Защитник: _____

**Старший следователь по ОВД I отдела
3 управления досудебного расследования
Главного следственного управления СБ Украины
подполковник юстиции**

Роман ФРОЛОВ

**Перевод верный
Переводчик**

Наталья РАДИОНОВА

Переводчик _____